

การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

เงินสนับสนุนการวิจัย

ทุนวิจัย สมัชชา - สัจจรา บุญนำศิริ
ประจำปี 2536

โดย

อาจารย์ นพรัตน์ ปาลศรี

จพ
ก 15
008534

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2537

ISBN 974-631-211-1

การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

เงินสนับสนุนการวิจัย

ทุนวิจัย สมชัย - สัจจิรา บุญนำศิริ
ประจำปี 2536

โดย

อาจารย์ นพรัตน์ ปาลศรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2537

ISBN 974-631-211-1

116844895

THE USE OF LIBRARY RESOURCES BY STUDENTS
AT THE UPPER SECONDARY EDUCATION LEVEL
OF CHULALONGKORN UNIVERSITY DEMONSTRATION SCHOOL

NOPARAT PARNSRI

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
FACULTY OF EDUCATION
CHULALONGKORN UNIVERSITY

1994

ISBN 974-631-211-1

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย .....
 บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....
 กิตติกรรมประกาศ .....
 สารบัญตาราง .....

บทที่

1 บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 2
 แนวเหตุผล 2
 ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง 2
 ขอบเขตของการวิจัย 2
 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย 3
 วิธีดำเนินการวิจัย 3
 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4
     งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 4
     งานวิจัยในประเทศ 4
     งานวิจัยต่างประเทศ 7

2 ความหมายและประเภทของทรัพยากรห้องสมุด

ความหมายของทรัพยากร 9
 ประเภทของทรัพยากรห้องสมุด 10
     วัสดุตีพิมพ์ 10
     วัสดุไม่ตีพิมพ์ 14

สารบัญ

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
ประชากร	16
ขั้นตอนการวิจัย	17
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	26
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก	100
ประวัติผู้วิจัย	114

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขหมู่   กท
                  ด 15
เลขทะเบียน 008534
วัน,เดือน,ปี 8 ๗๒ 38

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น	16
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	18
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ และระดับชั้น	20
4	วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	22
5	ความถี่ในการใช้ห้องสมุดจำแนกตามระดับชั้น และเพศ	24
6	ช่วงเวลาในการใช้ห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	27
7	วิธีที่ทราบวิธีการใช้ห้องสมุดของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	29
8	วิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	32
9	ปริมาณการใช้ทรัพยากรห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	35
10	ความเพียงพอและไม่เพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	37
11	ความเพียงพอและไม่เพียงพอต่อการใช้นั่งโต๊ะแต่ละสาขาของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น และเพศ	39
12	ความทันสมัย และไม่ทันสมัยของหนังสือ จำแนกตามสาขาวิชาของหนังสือ ระดับชั้น และเพศ	41
13	ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือ จำแนกตามรายการ ปัญหา ระดับชั้น และเพศ	43
14	ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้วารสาร จำแนกตามรายการ ของปัญหา ระดับชั้น และเพศ	48
15	ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสืออ้างอิง จำแนกตาม รายการของปัญหา ระดับชั้น และเพศ	51
16	ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือพิมพ์ จำแนกตาม ประเภทของ ปัญหา ระดับชั้น และเพศ	55
17	ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ จำแนกตาม ประเภทของ ปัญหา ระดับชั้น และเพศ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

18	ปัญหาการใช้บริการห้องสมุด จำแนกตามรายการปัญหา ระดับชั้น และเพศ	61
19	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ	64
20	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้วารสาร จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ	68
21	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสืออ้างอิง จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ	71
22	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือพิมพ์ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ	74
23	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ	77
24	ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการ ต่าง ๆ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ	80

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ บุญเรือง เนียมหอม ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธนู ศรีไสย์ ที่ให้คำแนะนำและขีดเวลาส่วนวนการเขียนบทคัดย่อ

ขอขอบคุณ อาจารย์วัฒนา น้าแสงวานิช อาจารย์กรองแก้ว สรนนท์ และผู้ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีการศึกษา 2536 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเจ้าของทุน สมชัย-สุจิตรา บุญนำศิริ ที่สนับสนุนเงินทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และคณะกรรมการที่อนุมัติทุนวิจัยแก่ผู้วิจัยครั้งนี้ด้วย

นพรัตน์ ปาลศรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิจัย

การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

ผู้วิจัย

อาจารย์ นพรัตน์ ปาลศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านวัตถุประสงค์ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ หมวดวิชาที่ใช้ และศึกษาปัญหาและความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน โดยวิธีสังเกตแบบสอบถามแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดเพื่อทำรายงาน (ร้อยละ 68.1) ทรัพยากรที่ใช้ทุกประเภทอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=1.84$) ทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าเพียงพอต่อการใช้ ได้แก่ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย (ร้อยละ 84.5)

ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ปัญหาที่พบระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{X}=3.63$) ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บเอกสารอื่นๆ ไว้ที่ไหน ($\bar{X}=3.61$) ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{X}=3.60$) และไม่ทราบว่าห้องสมุดมีเอกสารอื่น ๆ หรือไม่ ($\bar{X}=3.60$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{X}=3.37$) วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{X}=3.36$) การค้นหาวารสารใช้เวลามาก ($\bar{X}=3.30$) ห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด ($\bar{X}=3.27$) จำนวนหนังสืออ้างอิงไม่พอแก่ความต้องการ ($\bar{X}=3.26$) และหนังสืออ้างอิงที่ต้องการผู้อื่นกำลังใช้ ($\bar{X}=3.19$)

ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด นักเรียนต้องการใช้ทรัพยากรระดับมาก คือ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=3.80$) ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X}=3.78$) จัดหาวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{X}=3.71$) บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมมากขึ้น ($\bar{X}=3.69$) ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{X}=3.68$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{X}=3.66$) จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มี

จำนวนมากพอ ($\bar{X} = 3.65$) ทำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ($\bar{X}=3.65$)
จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{X}=3.65$) มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า
($\bar{X}=3.65$) และส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{X}=3.64$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Research Title : The Use of Library Resources by Students at the Upper Secondary Education Level of Chulalongkorn University Demonstration School

Researcher : Noparat Parnsri

Year : 1994

ABSTRACT

This research aims to study the manners of Students in using library resources at the upper secondary education level of Chulalongkorn University Demonstration School, in terms of their purposes, the field of library resources, the branches of knowledge as well as the problems and the needs of the students for using library resources. It is conducted through questionnaires sent to the students at the upper secondary education level of Chulalongkorn University Demonstration School.

The research reveals that the majority of the students use the library for studying report (68.1 %). The use of library resources of students were at low level ($\bar{X}=1.84$). The majority of students show that the Thai references were use enough (84.5 %).

The problems concerning the use of lography resources faced by the students in high level are the lack of interesting books ($\bar{X}=3.63$), the place that kept the other documents ($\bar{X}=3.61$) no allowed someone to take newspaper out of the library ($\bar{X}=3.60$) and not know amount of the other documents ($\bar{X}=3.60$). Next, the modurate levels are the old and out of date reference books in the library ($\bar{X}=3.37$), no interesting periodicals in the library ($\bar{X}=3.36$), take much time to search

periodicals ($\bar{X}=3.30$), no allowed to borrow the new periodicals ($\bar{X}=3.27$), inadequacy of amount of reference books ($\bar{X}=3.26$) and someone is using the interesting reference books ($\bar{X}=3.19$).

The students demand that the deal with using library resources at high level are to search the books' name by computer ($\bar{X}=3.80$) expanding the seats for reading newspapers ($\bar{X}=3.78$), to increase more periodicals related to each subject area ($\bar{X}=3.71$), to increase more titles of newspaper ($\bar{X}=3.69$), allowed someone to borrow the old newspapers ($\bar{X}=3.68$) to arrange the books on the shelves in order of library rules ($\bar{X}=3.66$), increase a number of each book's titles ($\bar{X}=3.65$), sending the new periodicals' titles to the user ($\bar{X}=3.65$), to suggest the use of library resource services ($\bar{X}=3.65$), providing the appropriate seats for searching ($\bar{X}=3.65$), and sending the library news to students in each level ($\bar{X}=3.64$).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญในการศึกษา และมีความสำคัญในฐานะที่เป็นแหล่งสะสมรวบรวมสรรพวิทยาการทั้งหลาย ซึ่งปรากฏในรูปของสิ่งพิมพ์และโสตทัศนูปกรณ์ในรูปต่าง ๆ เพื่อสนองความต้องการในด้านความรู้และความบันเทิง และเป็นแหล่งสร้างสมสืบทอดและเผยแพร่มรดกทางการศึกษา วัฒนธรรม กิจกรรมการค้นคิด ตลอดจนวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อเป็นรากฐานสร้างความเป็นปึกแผ่นและความเจริญก้าวหน้าทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบการศึกษา ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงด้านวิธีการสอนจากการบรรยายเพียงอย่างเดียวมาเป็นแสดงความคิดเห็นและค้นคว้าด้วยตนเอง บทบาทของห้องสมุดก็ยิ่งมีมากขึ้น ดังที่ พอล บัค (Buck, 1964) ได้แสดงความคิดเห็นต่อความสำคัญของห้องสมุดว่า คุณภาพของการศึกษาของสถาบันใด ๆ จะวัดได้จากห้องสมุด

องค์ประกอบที่สำคัญในการให้บริการห้องสมุด คือ ทรัพยากรห้องสมุด ทรัพยากรห้องสมุดที่ดีจะสามารถตอบสนองแก่ผู้ใช้ห้องสมุดได้ตามวัตถุประสงค์ คือ เพื่อการศึกษา เพื่อให้ข่าวสาร เพื่อการค้นคว้าวิจัย เพื่อนันทนาการ และเพื่อความจรรโลงใจ (นุชรี ตรีโลจนวงศ์, 2531) ทรัพยากรห้องสมุดในลักษณะต่าง ๆ อาทิ หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการที่นักเรียนมีวิสัยทัศน์ประกอบการค้นคว้าในการเรียนอย่างเพียงพอ และมีคุณภาพดี ย่อมทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของเนื้อหาวิชา (วราภรณ์ ภูแย้ม, 2524)

ดังนั้นการจัดหาทรัพยากรห้องสมุดจึงเป็นงานสำคัญของบรรณารักษ์ เพราะความสำเร็จของห้องสมุดเกิดจากการมีทรัพยากรห้องสมุดที่สมบูรณ์ มีคุณค่า ตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้ใช้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรห้องสมุด (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์, 2527)

ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) เป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ศึกษาค้นคว้า จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าทรัพยากรห้องสมุดยัง

ไม่เพียงพอกับ ความต้องการในการใช้ศึกษาค้นคว้าของนักเรียน ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะบรรณารักษ์ ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) จึงมีความประสงค์จะสำรวจการใช้ ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อนำผลที่ได้มา เป็นข้อมูลในการให้ บริการของห้องสมุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ และหมวดวิชาที่ใช้
2. ศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน
3. ศึกษาความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน

แนวเหตุผล

นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ประสบปัญหาการใช้ ทรัพยากรห้องสมุดซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ และต้องการให้มีการปรับปรุงด้านทรัพยากรห้องสมุด

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. ตัวแปรต้น - นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- ทรัพยากรห้องสมุด
2. ตัวแปรตาม - ลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ได้แก่ วัตถุประสงค์
ประเภทของทรัพยากรที่ใช้
- ปัญหาและความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทรัพยากรห้องสมุด หมายถึง หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิทยานิพนธ์ รวมทั้ง สื่อทัศนวัสดุที่มีอยู่ในห้องสมุด ได้แก่ สไลด์ เทปวีดิทัศน์ फिल्मสตริป แผ่นเสียง ลูกโลก เทปบันทึกเสียง กฤตภาค และรูปภาพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาคปลาย ปีการศึกษา 2536 จำนวน 586 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยสำรวจจากสถิติการใช้ทรัพยากรห้องสมุด และการสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางสร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เพื่อถามรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ และหมวดวิชาที่ใช้ และให้ที่ปรึกษางานวิจัยได้ตรวจสอบ
3. แจกแบบสอบถามแก่ประชากร และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์
4. วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS Statistical Package for Social Scienc)
5. นำเสนอข้อมูลที่วิเคราะห์แล้วในรูปคำบรรยายประกอบตาราง
6. สรุปและอภิปรายผล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ และหมวดวิชาที่ใช้
2. ทราบความต้องการ ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน
3. ทราบปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน
4. เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการให้บริการทรัพยากรห้องสมุดแก่นักเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดส่วนใหญ่ จะกระทำในระดับอุดมศึกษาและเกี่ยวข้องกับคณาจารย์มากกว่าเกี่ยวข้องกับนิสิต นักศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้ คือ

1. การใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์
2. การใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่อประกอบงานวิจัย งานเขียนตำราของคณาจารย์ และการทำงานนิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

การใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์ มีผู้วิจัยไว้ 5 เรื่อง คือ ถิณา สวัสดิสิสรณ์ (2522) พะวงนิต เทียนทิม (2524) วราภรณ์ ภูแย้ม (2524) พูลสุข น้าสนีย์ (2526) และวิลาวัณย์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2532)

งานวิจัยของ ถิณา สวัสดิสิสรณ์ (2522) มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความต้องการในการใช้ห้องสมุดของคณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมุ่งพิจารณาในด้านปริมาณของทรัพยากร และปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์ งานวิจัยของ พะวงนิต เทียนทิม (2524) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น และศึกษางานบริการของ

ทอสมุดกลางที่ให้แก่อาจารย์ ตลอดจนศึกษาปัญหาและความต้องการใช้วัสดุการสอนของคณาจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น งานวิจัยของ วราภรณ์ ภูแย้ม (2524) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของห้องสมุดวิทยาลัยครูยะลา เพื่อการสอนของคณาจารย์ โดยศึกษาถึงทรัพยากรห้องสมุดของทอสมุด และลักษณะการใช้ตลอดจนความคิดเห็นของคณาจารย์ต่อทรัพยากรห้องสมุดในด้านความเพียงพอ และปริมาณการใช้ ปัญหาในการใช้ งานวิจัยของ พูลสุข น้าสุนีย์ (2526) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในสำนักทอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับการสอนและปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาความคิดเห็นและความต้องการของคณาจารย์ทางด้านสังคมศาสตร์ที่มีต่อทรัพยากรห้องสมุด และงานวิจัยของ วิลาวัณย์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2532) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของห้องสมุดคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อการสอนของอาจารย์ และปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

จากผลการวิจัยทั้ง 5 เรื่อง สอดคล้องกันในเรื่องปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดที่คณาจารย์ประสบ คือ ไม่มีหนังสือที่ตรงกับความต้องการ หนังสือเก่าล้าสมัยและมีน้อยฉบับไม่เพียงพอกับความต้องการ และขาดการประชาสัมพันธ์ ส่วนเรื่องที่แตกต่างกัน คือ พระวงนิศ เทียนทิพย์ พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่นิยมใช้ตำราภาษาต่างประเทศ เพื่อการค้นคว้าประกอบการสอน รองลงมาใช้ตำราภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลสุข น้าสุนีย์ พบว่า คณาจารย์ใช้หนังสือภาษาอังกฤษประกอบการสอนเป็นระดับสูงสุด รองลงมาใช้หนังสือภาษาไทย วารสาร วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และจุลสาร ซึ่งต่างกับงานวิจัยของ ธิณา สวัสดิ์สิริพันธ์ พบว่าทรัพยากรห้องสมุดที่คณาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ประกอบการสอนและเพิ่มพูนความรู้ คือ หนังสืออ้างอิง หนังสือทั่วไป และวารสารภาษาต่างประเทศ ผลงานวิจัยของ วราภรณ์ ภูแย้ม ยังพบว่า คณาจารย์แทบไม่ได้ใช้วารสารเลย และไม่เคยใช้กฤตภาคเลย นอกจากนั้นผลงานวิจัยของ ธิณา และ วราภรณ์ ยังพบว่า ทรัพยากรห้องสมุดที่ไม่เพียงพอแก่การใช้ประกอบการสอน คือ ไลบรารีอิเล็กทรอนิกส์

การใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่อประกอบงานวิจัย งานเขียนตำราของคณาจารย์และการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีผู้วิจัย 4 เรื่อง คือ นवलละออ ไชยมงคล (2522) จินตนา กระแสชัย (2523) สุจิตรา เฟื่องวรรณนะ (2524) และศรีวีรรณ ยอดนิล (2526)

งานวิจัยของ นวลละออ ไชยมงคล สุจิตรา เพื่องวรรณ และศรีวรรณ ยอดนิล มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่องานเขียนและงานวิจัยทางการแพทย์ของ คณาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ของคณาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และของคณาจารย์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามลำดับ และเพื่อทราบปัญหา ตลอดจนข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของคณาจารย์ดังกล่าว งานวิจัยของจินตนา กระแสชัย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้ และปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด การบริหาร การบริการ ของหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิบูลย์โลก และเพื่อรวบรวมบรรณานุกรม พร้อมทั้งบรรณนิทัศน์ของตำราที่คณาจารย์เขียนขึ้น ตั้งแต่ พ.ศ. 2512-2523

ผลงานวิจัยทั้ง 4 เรื่อง มีทั้งที่สอดคล้องและแตกต่างกันดังนี้ ผลงานวิจัยของ จินตนา กระแสชัย (2523) สอดคล้องกับของสุจิตรา เพื่องวรรณ (2524) ว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ เห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการวิจัย และงานเขียนตำรามาก ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ นวลละออ ไชยมงคล (2522) ว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.15 เห็นว่าห้องสมุดมีความ สำคัญต่องานเขียน และงานวิจัย นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ จินตนา และ สุจิตรา ยังพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ตำราภาษาต่างประเทศในการวิจัย และการเขียนตำรา ซึ่งแตกต่างกับของ นวลละออ ที่คณาจารย์ส่วนใหญ่ที่ทำงานเขียน และงานวิจัยมาแล้วจะใช้วารสารภาษาอังกฤษ และผู้ที่กำลังทำงานเขียนและงานวิจัยใช้หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ ส่วนงานวิจัยของ ศรีวรรณ ยอดนิล (2526) พบว่า คณาจารย์ใช้หนังสือภาษาอังกฤษ และวารสารภาษาต่างประเทศ เพื่องานวิจัยและงานเขียนด้านวิชาการระดับมาก ส่วนปัญหาการใช้ทรัพยากรนั้น ผลงานวิจัย ทั้งของ นวลละออ สุจิตรา จินตนา และศรีวรรณ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าคณาจารย์ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับหนังสือที่ต้องการค้นคว้า ไม่มีในห้องสมุด ผลงานวิจัยของ นวลละออ ยังพบว่าหนังสือที่ต้องการมีน้อย และหนังสือบางเล่มล้าสมัย และผลงานวิจัยของ สุจิตรา ยังพบว่าหนังสือภาษาไทยมีไม่เพียงพอแก่การค้นคว้า นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ จินตนา และ นวลละออ พบปัญหาว่าคณาจารย์ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีเอกสารอื่น ๆ เช่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล จุลสาร แฉกที่ ผลงานวิจัยของ นวลละออ และศรีวรรณ พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่ประสบปัญหา เกี่ยวกับวารสารชื่อที่ต้องการ ไม่มีในห้องสมุด วารสารไม่ครบทุกฉบับ และหนังสือพิมพ์มีไม่ เพียงพอ และผลงานวิจัยของ จินตนา ยังพบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่ห้องสมุดไม่มี คู่มือช่วยค้น ทรัพยากรห้องสมุดบางประเภท ปัญหาห้องสมุดคับแคบ และอากาศร้อนอบตัว บุคลากร ห้องสมุดมีไม่เพียงพอ และทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอในระดับน้อย

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยของ ราซา และมอริอาตี (Rzasa and Moriarty, 1970) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า การใช้และความต้องการบริการห้องสมุดของคณาจารย์ที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ มีการใช้ห้องสมุดคล้ายคลึงกัน โดยคณาจารย์จำนวนร้อยละ 21 ใช้ห้องสมุดเพื่อการวิจัย เพื่อพิมพ์ผลงานออกเป็นเล่มหรือเป็นหนังสือ ส่วนคณาจารย์มากกว่าร้อยละ 50 ใช้ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าวิจัยเพื่อปรับปรุงความก้าวหน้าทางวิชาการของตนเอง และวัสดุตีพิมพ์ที่คณาจารย์ต้องการใช้มากที่สุด คือ วารสารทางวิชาการ หนังสืออ้างอิง หนังสือทั่วไป รายงานการประชุมหรือรายงานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลละออ จินตนา สุจิตรา และศรีวรรณ ที่พบว่าคณาจารย์ใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานวิจัย และเขียนตำรา

งานวิจัยของ แอส์ฮูร์ (Ashoor, 1979) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของผู้ใช้ห้องสมุดต่อทรัพยากรห้องสมุด และบริการของห้องสมุดมหาวิทยาลัย 3 แห่ง ในประเทศซาอุดีอาระเบีย ได้แก่ The University of Petroleum and Minerals (UPM) The University of Riyadh (UR) และ King Abdul Aziz University (KAUU) จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นการประเมินทรัพยากรห้องสมุด และบริการของคณาจารย์และนักศึกษา เพื่อทราบความคิดเห็นและปฏิกิริยาที่มีต่อทรัพยากรห้องสมุดและบริการ ผลการวิจัยพบว่าคณาจารย์และนักศึกษาที่ UR และ KAAU เห็นว่าทรัพยากรห้องสมุด และบริการมีไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการ ซึ่งตรงกับผลงานวิจัยของ จินตนา ว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทที่ความเพียงพอในระดับน้อย นอกจากนี้ยังเห็นว่าห้องสมุดประสบปัญหาหลายอย่างที่ทำให้ผู้ใช้ไม่พอใจในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดและบริการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกี่ยวกับการขาดประสิทธิภาพในงานเทคนิค งานบริการผู้อ่านและการขาดการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิณา พะวงพิศ และวรภรณ์ ว่าทรัพยากรห้องสมุดขาดการประชาสัมพันธ์

งานวิจัยของ โอซีโอป (Osiope, 1984) ได้ศึกษาการใช้แหล่งข้อมูลของอาจารย์และนักศึกษาชาวไนจีเรีย ในโรงเรียนแพทย์ เพื่อทราบความถี่และความต้องการใช้แหล่งข้อมูลประกอบการศึกษาและวิจัย ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์แพทย์ใช้แหล่งข้อมูลจากห้องสมุดที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับเรื่องที่วิจัยมากที่สุด อาจารย์แพทย์ที่มีได้ปฏิบัติงาน ในคลินิกกับอาจารย์แพทย์ที่ปฏิบัติงาน ในคลินิก ใช้แหล่งข้อมูลแตกต่างกัน อาจารย์แพทย์ที่มีความชำนาญ ในสาขาวิชาต่างกัน ใช้แหล่งข้อมูลต่างกัน ในด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุดพบว่า อาจารย์แพทย์ใช้วารสารเทคนิค

(Technical Journals) เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่สุดสำหรับการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวรรณ และ สุจิตรา ว่าคณาจารย์ใช้วารสารต่างประเทศเพื่องานวิจัย และงานเขียนด้านวิชาการระดับมาก

จากงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมานั้น เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์ระดับอุดมศึกษาทั้งสิ้น แต่ยังไม่มียงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเลย จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) เพื่อทราบลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน ศึกษาความต้องการและปัญหาในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและปรับปรุงห้องสมุดของโรงเรียนต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความหมายและประเภทของทรัพยากรห้องสมุด

ความหมายของทรัพยากรห้องสมุด

ทรัพยากรห้องสมุด หรือวัสดุห้องสมุด (Library Resources หรือ Library Materials) ได้มีผู้ให้ความหมายหรือข้อจำกัดไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ประยงค์ พิณเก็จจารุญ (2524) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทรัพยากรห้องสมุด หมายถึง สื่อประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ (Printed Materials) และมีใช้สิ่งพิมพ์ (Non-Printed Materials) สิ่งตีพิมพ์ที่มีอยู่ในห้องสมุด ได้แก่ หนังสือ วารสาร จุลสาร ต้นฉบับตัวเขียน สิ่งพิมพ์รัฐบาล รายงานการประชุม เป็นต้น สิ่งที่มีใช้สิ่งพิมพ์ ได้แก่ ไลด์ทัศนวัสดุประเภทต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ วัสดุบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป แผ่นโปร่งใส และรูปภาพ เป็นต้น

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทรัพยากรห้องสมุด (Library Resources) หรือวัสดุห้องสมุด (Library Materials) หมายถึง วัสดุเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยในห้องสมุด เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ เอกสาร จุลสาร เป็นต้น รวมทั้งไลด์ทัศนวัสดุต่าง ๆ ด้วย ทรัพยากรห้องสมุดอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ทรัพยากรตีพิมพ์และทรัพยากรไม่ตีพิมพ์

สมาน ลอยฟ้า (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัสดุห้องสมุด (Library Materials) หมายถึง วัสดุเพื่อการอ่านและการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ที่ห้องสมุดจัดเก็บรวบรวมไว้สำหรับให้บริการ วัสดุห้องสมุดสามารถแยกเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ (Printed Materials) และวัสดุไม่ตีพิมพ์ (Non-Printed Materials)

จรี อัครรัตน์ (2527) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทรัพยากรห้องสมุด หรือวัสดุห้องสมุด ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ (Printed materials) ทุกชนิด ได้แก่ หนังสือ เอกสาร รายงาน จุลสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์ ส่วนวัสดุหรือสิ่งไม่ตีพิมพ์ (Non-Printed Materials)

ได้แก่ สื่อทัศนวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น फिल्मภาพยนตร์ สไลด์ फिल्मสตริป เทป แผ่นเสียง ลูกโลก แผนที่ เป็นต้น

เลียมวาร์ด มองตากย์ ฮาร์รอด (Harrod, 1977) ได้ให้ความหมายไว้ว่า วัสดุห้องสมุด (Library Materials) หมายถึง หนังสือ วารสาร เอกสาร รายงาน ไมโครฟอร์ม แผนที่ ดัชนีบัตรเขียน เครื่องบันทึกเสียง และ สื่อทัศนวัสดุทุกชนิด

จากควาหมายของทรัพยากรห้องสมุดข้างต้นดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ทรัพยากรห้องสมุด หมายถึง สื่อประเภทต่าง ๆ หรือวัสดุเพื่อการอ่าน การศึกษาค้นคว้าวิจัย ซึ่งรวบรวมเก็บไว้ในห้องสมุดเพื่อบริการ ทรัพยากรห้องสมุดแยกได้ 2 ประเภท คือ

1. วัสดุตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร จุลสาร เอกสาร หนังสือพิมพ์ ดัชนีบัตรเขียน เป็นต้น
2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง แถบบันทึกภาพ สไลด์ รูปภาพ เป็นต้น

ประเภทของทรัพยากรห้องสมุด

ทรัพยากรห้องสมุดสามารถแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. วัสดุตีพิมพ์ (Printed Materials) หมายถึง วัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ตัวอักษรเป็นหลักในการสื่อความหมาย และการรับทราบความหมายจากสื่อนั้นก็ยังสามารถทำได้โดยง่ายไม่ต้องอาศัยเครื่องมือใช้ประกอบ (บุญถิ่น คิดโร, 2527) วัสดุตีพิมพ์มีดังต่อไปนี้ คือ

- 1.1 หนังสือทั่วไป (Books) คือ เอกสารที่มีเนื้อเรื่องดำเนินไปอย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบเรื่อง ซึ่งอาจจบในเล่มเดียวหรือมีเนื้อเรื่องยาวต่อกันหลายเล่ม จึงจบเรื่องก็ได้ เนื้อเรื่องของหนังสืออาจเป็นสารคดี วิชาการ หรือเรื่องบันเทิงเรียงร้อยตามแต่หนังสือเล่มนั้น ๆ จะเสนอเนื้อเรื่องในแนวใด (ณรงค์ บ่อมบุบผา, 2527) สำหรับหนังสือที่จัดทำเข้ามาไว้บริการในห้องสมุดสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ (รัญจวน อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ, 2523)

1.1.1 หนังสือประเภทสารคดี (Non-Fictions) คือ หนังสือที่ผู้เขียนมุ่งให้เนื้อหาสาระที่เป็นความรู้เป็นหลัก ส่วนความสนุกเพลิดเพลินหากจะมีก็เป็นส่วนประกอบหนังสือประเภทสารคดีเทียบได้หลายลักษณะ คือ เขียนเป็นวิชาการโดยตรง เช่น หนังสือแบบเรียนหนังสือตำราในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นต้น หรืออาจเขียนเป็นสารคดีเบา ๆ เพื่อให้ความรู้ผสมผสานกับความเพลิดเพลิน เช่น หนังสือสารคดีท่องเที่ยว เป็นต้น

1.1.2 หนังสือประเภทบันเทิงคดี (Fictions) คือ หนังสือที่ผู้เขียนมุ่งให้ความเพลิดเพลินหรือบันเทิงอารมณ์แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ส่วนความรู้เป็นเพียงส่วนประกอบ เช่น นวนิยาย เป็นต้น

1.2 หนังสืออ้างอิง (Reference Books) คือ หนังสือวิชาการประเภทหนึ่งที่รวบรวมความรู้ต่าง ๆ ไว้เป็นส่วน ๆ เพื่อให้ผู้อ่านใช้ตอบปัญหาได้โดยสะดวกรวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเนื้อเรื่องยืดยาวหรืออ่านตลอดทั้งเล่ม หนังสืออ้างอิงจะมีประโยชน์อย่างมากเมื่อผู้อ่านเกิดปัญหาที่ต้องการทราบข้อเท็จจริงในด้านต่าง ๆ ก็สามารถหาคำตอบได้จากหนังสืออ้างอิงประเภทใดประเภทหนึ่งอย่างรวดเร็ว เพราะหนังสืออ้างอิงจะรวบรวมสาระข้อเท็จจริงอย่างเป็นลำดับ หนังสืออ้างอิงแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้ (ณรงค์ ป้อมบุบผา, 2527)

1.2.1 หนังสืออ้างอิงประเภทที่มีเนื้อเรื่องรายละเอียดภายในเล่ม มีเนื้อเรื่องภายในเล่มตามปกติเช่นเดียวกับหนังสือทั่ว ๆ ไป เมื่อผู้อ่านเปิดค้นหางานพบหัวข้อก็จะได้อ่านเนื้อเรื่องทันที หนังสืออ้างอิงประเภทนี้มีหลายชนิด เช่น พจนานุกรม สารานุกรม อักษรานุกรมภูมิศาสตร์ นามานุกรม หนังสือรายปี แผนที่ เป็นต้น

1.2.2 หนังสืออ้างอิงที่ชี้แหล่งความรู้ หนังสืออ้างอิงประเภทนี้ภายในเล่มจะมีเนื้อเรื่องวิชาการ แต่จะเป็นข้อความที่ชี้แนะไปยังหนังสือเล่มอื่นหรือชี้ไปยังบทความในวารสารต่าง ๆ ผู้อ่านจะต้องติดตามไปยังหนังสือหรือวารสารเล่มที่ชี้แนะไว้จึงจะได้อ่านเนื้อเรื่องโดยละเอียดของเรื่องนั้น หนังสืออ้างอิงประเภทนี้แหล่งความรู้ที่สำคัญมีอยู่ 2 ชนิด คือ หนังสือบรรณานุกรม และหนังสือดัชนีวารสารและหนังสือพิมพ์

1.2.3 หนังสืออ้างอิงอนุโลม (Borderline Books) คือ หนังสือวิชาการธรรมดาไม่มีลักษณะเด่น ๆ ของหนังสืออ้างอิงอยู่เลยเพียงแต่เนื้อหาภายในเล่มมีคุณค่าทางวิชาการสูงมาก จึงอนุโลมเป็นหนังสืออ้างอิงซึ่งใช้ตอบปัญหาในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี

เช่น ประชุมพงศาวดาร ลัทธิธรรมนิยมประเพณี สารานุกรมเด็ก ฯลฯ หนังสือเหล่านี้เป็นหนังสือวิชาการธรรมดา เพราะการเรียงลำดับเนื้อเรื่องภายในเล่มมิได้เอื้ออำนวยต่อการค้นหาเนื้อเรื่องตอนที่ต้องการ และมีได้เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ตอบปัญหาโดยตรง แต่เนื้อเรื่องมีคุณค่าทางวิชาการสูง เพราะผู้เขียนเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง หรือเนื้อเรื่องมีคุณค่าต่อการค้นคว้าเป็นอย่างยิ่ง จึงอนุโลมเป็นหนังสืออ้างอิงได้

1.3 วิทยานิพนธ์ (Thesis) เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นผลงานเขียนของนิสิตนักศึกษา ทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง (ประยงค์ วัฒนกิจ จารุญ, 2524) ซึ่งนิสิตนักศึกษาต้องใช้ความสามารถอย่างสูงในการเขียนวิทยานิพนธ์ อาจเป็นงานวิจัยที่มีคุณค่ายิ่งในทางวิชาการ สามารถนำผลของการวิจัยไปใช้หรือปรับปรุงการเรียนการสอนสาขาใดสาขาหนึ่งได้ ส่วนคำว่า "วิทยานิพนธ์" นั้นมีความหมายเช่นเดียวกับวิทยานิพนธ์

1.4 ต้นฉบับตัวเขียน (Manuscripts) ได้แก่ วัสดุที่มีการบันทึกข้อความไว้ด้วยการจาร จารึก หรือเขียนด้วยลายมือ ซึ่งเป็นวิธีดั้งเดิมในการผลิตเอกสารที่แตกต่างไปจากการพิมพ์ แต่ปัจจุบันความหมายของคำนี้ได้รวมไปถึงเอกสารที่ใช้พิมพ์ดีด (Typewritten Materials) ด้วย (อัมพร ทิษระ, 2527)

1.5 จดหมายเหตุ (Archives) ได้แก่ บันทึก เอกสารต้นฉบับรายงานทางราชการ หรือของเอกชน หรืออาจเป็นสไลด์ทัศนวัสดุก็ได้ ห้องสมุดจะเก็บไว้ในรูปแบบเดิมเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาประวัติและเรื่องราวต่าง ๆ ของหน่วยงานหรือท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จดหมายเหตุนับว่าเป็นเอกสารสำคัญต่อผู้ใช้ห้องสมุดระดับมหาวิทยาลัยที่มีการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ (ประยงค์ วัฒนกิจจารุญ, 2524)

1.6 วารสาร (Periodicals) คือ สิ่งพิมพ์เผยแพร่โดยมีชื่อของสิ่งพิมพ์เป็นชื่อเรียกแน่นอน และแจ้งกำหนดเวลาพิมพ์ไว้ เช่น รายสัปดาห์ รายเดือน รายสามเดือน และรายอื่น ๆ เป็นสิ่งพิมพ์ที่ตีพิมพ์เรื่องราวต่าง ๆ รวมอยู่ในเล่มเดียวกัน เขียนโดยผู้เขียนหลายคน อาจเป็นเรื่องในแนววิชาเดียวกันหรือไม่ก็ได้ เรื่องจะจบภายในฉบับหรือต่อเนื่องกันจบในหลายฉบับก็ได้ รูปเล่มของวารสารชื่อหนึ่ง ๆ มักจะเป็นแนวเดียวกัน แม้จะไม่ตลอดไปก็ชั่วระยะเวลาหนึ่งและอาจให้เลขที่ของปีที่ หรือฉบับ หรือวัน เดือน ปี ประจำเล่มไว้ด้วยโดยเลขที่ดังกล่าวจะต่อเนื่องกันกับเล่มที่ตีพิมพ์มาแล้ว หรือที่จะตีพิมพ์ต่อไป (ละอองกาญจน์ เหล่าไพบุลย์,

2526) วารสารสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 4 ประเภท คือ (ประยงค์ วัฒนกิจ จารุญ, 2524)

1.6.1 วารสารทั่วไปหรือนิตยสาร (Magazines) วารสารประเภทนี้มีจุดมุ่งหมายในการจัดทำคือ เพื่อเสนอข่าวอันเป็นประโยชน์และให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน ครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ทั้งสังคม ธุรกิจการค้า งานฝีมือ โหราศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นวนิยาย เรื่องสั้น ตอบปัญหาและอื่น ๆ เช่น สตรีสาร สกุลไทย เป็นต้น

1.6.2 วารสารเฉพาะวิชา (Journals) เป็นวารสารทางวิชาการเฉพาะสาขาใดวิชาหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่มีความรู้ในสาขาวิชานั้น ๆ ได้ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ เช่น วารสารวิทยาศาสตร์ วารสารวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

1.6.3 วารสารกึ่งวิชาการ มีลักษณะกึ่งกลางระหว่างวารสารทั่วไปกับวารสารเฉพาะวิชา มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอเรื่องราวและเนื้อหาเฉพาะด้าน ซึ่งเข้าใจง่ายมีคุณค่าและมีผู้สนใจอ่านทั่วไป เช่น อนุสาร อ.ส.ท. วารสารสัตว์เลี้ยง เป็นต้น

1.6.4 วารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ อาจจัดทำโดยหน่วยงานของทางราชการ บริษัท ห้างร้านของเอกชน เป็นต้น มักมีจำนวนพิมพ์จำกัด อาจมีขนาดเล็กและบาง ส่วนใหญ่จะแจกเป็นอภิชนทานการให้แก่ห้องสมุด หน่วยงานต่าง ๆ และผู้สนใจทั่วไป เช่น วารสารรวงข้าว (ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด)

1.7 หนังสือพิมพ์ (Newspaper) เป็นสิ่งพิมพ์ต่อเนื่องอีกประเภทหนึ่งที่มีลักษณะเหมือนวารสาร กล่าวคือ มีกำหนดออกแน่นอนเป็นรายวันอย่างสม่ำเสมอ หนังสือพิมพ์เป็นสิ่งพิมพ์ที่มีผู้อ่านกว้างขวางกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น ๆ เนื่องจากหนังสือพิมพ์เสนอข่าวสดทันต่อเหตุการณ์ และเรื่องราวที่น่าสนใจ ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ธุรกิจ บันเทิง กีฬา เป็นต้น (ประยงค์ วัฒนกิจจารุญ, 2524)

1.8 จุลสาร (Pamphlets) คือ สิ่งพิมพ์เล็ก ๆ ที่มีความหนากระดาษ 5-48 หน้า เนื้อหาและเรื่องราวในจุลสารส่วนใหญ่จะมีผู้อ่านเพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น จุลสารมีลักษณะที่แตกต่างจากหนังสือทั่วไป คือ จุลสารมีขนาดบางเล็ก ไม่เย็บปกแข็ง ทำให้จัดทำ

ได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ จุลสารมักจะสรุปหรือย่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือยกส่วนที่สำคัญแยกออกมาจัดทำเป็นรูปเล่ม ทำให้ได้ข้อมูลรวดเร็ว ประหยัดเวลาในการค้น นอกจากนี้จุลสารยังมีราคาถูก หรือในบางครั้งยังเป็นสิ่งพิมพ์ให้เปล่าอีกด้วย (ประยงค์ วัฒนกิจจำรูญ, 2524)

1.9 กฤตภาค (Clippings) คือ บทความข้อเขียนที่เป็นความรู้ความคิด ซึ่งห้องสมุดให้เจ้าหน้าที่ตัดออกมาจากหนังสือพิมพ์ แล้วนำมาผนึกไว้กับกระดาษที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อดึงเอาบทความข้อเขียนที่เป็นเนื้อหาวิชาการมารวมไว้ใช้ประโยชน์ในภายภาคหน้า แทนที่จะปล่อยให้ความรู้ความคิดเหล่านั้นสูญสลายไปกับหนังสือพิมพ์ที่ล่วงเลยไปอย่างรวดเร็วในแต่ละวัน และสามารถจัดหมวดหมู่กฤตภาคให้สามารถค้นหาเรื่องที่ต้องการได้รวดเร็วกว่าการพลิกค้นหาในหน้าหนังสือพิมพ์ (ณรงค์ บ่อมบพผา, 2527)

2. วัสดุไม่ตีพิมพ์ (Non-Printed Materials) หมายถึง สื่อที่ไม่ใช้ตัวอักษรเป็นหลักในการสื่อความหมาย แต่จะใช้สี แสง เสียง และภาพต่าง ๆ เป็นหลักในการสื่อความหมาย อาจจะมีตัวอักษรบ้างก็เพียงเพื่อช่วยอธิบายความบางอย่างที่จำเป็นเท่านั้น และนอกจากนี้สื่อประเภทนี้มักจะต้องอาศัยอุปกรณ์ช่วยในการทำความเข้าใจสัญลักษณ์ และสัญญาณที่ใช้ในการสื่อความหมายด้วย เช่น แถบบันทึกเสียงต้องอาศัยเครื่องเล่นแถบบันทึกเสียงมาประกอบจึงจะฟังเสียงที่บันทึกไว้ในแถบบันทึก เป็นต้น สื่อชนิดนี้มีหลายอย่าง (บุญถิ่น คัดโร, 2527) ซึ่งได้แก่

2.1 รูปภาพ (Pictures) ได้แก่ ภาพถ่าย หรือภาพเขียน

2.2 แผนที่ (Maps) เป็นแผนที่ขนาดโตและไม่ได้เย็บรวมเป็นเล่มแบบหนังสือ

2.3 ภาพนิ่ง (Slides) และภาพเลื่อน (Filmstrips) เป็นวัสดุที่นำมาใช้ในการเรียนเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยปกติภาพเลื่อนจะมีคำอธิบายหรือตั้งปัญหาให้คิดอยู่ในภาพด้วย ภาพนิ่งและภาพเลื่อนบางชุดมีคำอธิบายเป็นแถบบันทึกเสียงรวมอยู่ด้วย

2.4 ภาพยนตร์ (Motion Pictures) และแถบบันทึกภาพโทรทัศน์ (Video Tapes) เป็นสื่อที่ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้เร็วยิ่งขึ้น เพราะเราเห็นความเคลื่อนไหวเป็นสิ่งที่อยู่ในที่ดูจากของจริง ได้ยาก เช่น การทำงานของลูกสูบในเครื่องจักร

2.5 แผ่นเสียง (Disc) และแถบบันทึกเสียง (Cassette Tapes) เป็นสื่อที่ใช้บันทึกเสียง สื่อพวกนี้ราคาถูกและหาได้ง่าย มีประโยชน์ในการเรียนรู้มาก โดยเฉพาะแถบบันทึกเสียง ซึ่งสามารถลบและอัดซ้ำได้เช่นเดียวกับกับแถบบันทึกภาพโทรทัศน์

2.6 วัสดุย่อส่วน (Microform) ได้แก่ สิ่งที่ย้ายออกจากของเดิมให้เล็กลงมาก ๆ จนดูด้วยตาเปล่าไม่อาจทำความเข้าใจได้ ต้องอาศัยเครื่องขยายในการอ่าน วัสดุย่อส่วนที่มีแพร่หลายหาได้ง่าย ได้แก่ ไมโครฟิล์มและไมโครฟิช (Microfilms and Microfiches) ไมโครฟิล์มเป็นฟิล์มขนาด 16 ม.ม. หรือ 35 ม.ม. มีความยาวมาก บางม้วนยาวถึง 100 ฟุต ส่วนไมโครฟิชเป็นแผ่นฟิล์มขนาดกว้าง 4" x 6" ต้นฉบับหนังสือขนาดแปดหน้ายกจำนวนหนึ่งหน้าสามารถถ่ายย่อลงวัสดุย่อส่วน เหลือพื้นที่เพียงไม่กี่หน้าตารางเซ็นต์เมตรเท่านั้น

2.7 ลูกโลก (Globes) ใช้ประกอบการศึกษาเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ในแง่ภูมิประเทศ อาณาเขตและตำแหน่งของประเทศต่าง ๆ ลูกโลกช่วยให้การเรียนรู้ภูมิศาสตร์เข้าใจตรงตามความเป็นจริงยิ่งขึ้น

2.8 หุ่นจำลอง (Models) เป็นสิ่งที่ทำขึ้นให้มีสัดส่วนและรูปร่างเหมือนของจริง ซึ่งมีความจำเป็นที่ไม่อาจนำของจริงมาศึกษาได้ เช่น ของจริงใหญ่เกินไป หรือไกลเกินไป หรือเป็นอวัยวะของสิ่งมีชีวิต หรือเล็กเกินไป เป็นต้น ตัวอย่างเช่น หุ่นจำลองบ้านทรงไทย หุ่นจำลองของเซลล์ ฯลฯ

2.9 ของตัวอย่าง (Specimens) เป็นของจริงที่นำมาเพียงบางส่วน แต่ไม่ทำให้ความเข้าใจในของจริงนั้นคลาดเคลื่อนไป เช่น ตัวอย่างแร่ต่าง ๆ ตัวอย่าง หิน ดิน เป็นต้น

2.10 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Computer Programs) เป็นสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบใหม่ล่าสุด สื่อที่บันทึกข้อมูลมีหลายชนิด เรียกว่า ดิสก์ (Disc) หรือเป็นแถบแบบเดียวกับแถบบันทึกเสียงชนิดตลับ (Cassette Tapes) สื่อเหล่านี้เมื่อนำมาเข้าเครื่องเล่นและผ่านสัญญาณเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ และจอภาพจะมีทั้งข้อความ ภาพ และเสียง ให้ความรู้ให้การฝึกฝน และความเพลิดเพลินไปในตัวด้วย โปรแกรมดังกล่าวจะจัดลำดับความรู้ให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองหรือตอบปัญหา และมีการให้กำลังใจ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้ด้วยตนเองมีชีวิตชีวามากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในด้าน วัตถุประสงค์ ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ หมวดวิชาที่ใช้ และศึกษาความต้องการตลอดจนปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ของห้องสมุดโรงเรียนเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเสาชิงช้า กรุงเทพมหานคร (ฝ่ายมัธยม) ประจำปีการศึกษา 2536 รวมทั้งสิ้น 586 คน โดยแยกตามระดับชั้น ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น

ระดับชั้น	ม.4	ม.5	ม.6	รวม
เพศชาย	123	115	67	305
เพศหญิง	118	102	61	281
รวม	241	217	128	586

นักเรียนจำนวน 586 คน เป็นนักเรียนระดับ ม.4 เพศชาย 123 เพศหญิง 118 คน ระดับ ม.5 เพศชาย 115 คน เพศหญิง 102 คน และระดับ ม.6 เพศชาย 67 คน และเพศหญิง 61 คน

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยประกอบด้วยขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ศึกษาการให้บริการทรัพยากรห้องสมุดของห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) จากการสำรวจ และสัมภาษณ์นักเรียนเพื่อนำข้อมูลเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน คำถามในแบบสอบถามประกอบด้วย คำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิด สาระของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่เรียน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้ห้องสมุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาที่ใช้ห้องสมุด วิธีใช้ห้องสมุด และวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุด

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ได้แก่ ปริมาณการใช้ต่อเดือน และความเพียงพอของปริมาณทรัพยากรห้องสมุด

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ตอนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ตอนที่ 6 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. แจกแบบสอบถามแก่ประชากร และกำหนดวันรับแบบสอบถามคืนภายในเวลา 1 สัปดาห์ จากแบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 586 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 458 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 78.16 จำแนกตามเพศและระดับชั้นดังแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับชั้น	ม.4		ม.5		ม.6		รวม	
	แบบสอบถาม ส่งไป	ได้รับคืน	แบบสอบถาม ส่งไป	ได้รับคืน	แบบสอบถาม ส่งไป	ได้รับคืน	แบบสอบถาม ส่งไป	ได้รับคืน
ชาย	123	98	115	100	67	47	305	245
หญิง	118	88	102	82	61	43	281	213
รวม	241	186	217	182	128	90	586	458

แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด จำนวน 586 ฉบับ ได้รับคืน 458 ฉบับ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามระดับ ม.4 จำนวนสูงสุด 186 คน รองลงมาเป็นนักเรียนระดับ ม.5 จำนวน 182 คน และระดับ ม.6 จำนวน 90 คน ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามเพศแล้วปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายสูงกว่าเพศหญิงทุก ๆ ระดับชั้น

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS Statistical Package for the Social Sciences) ข้อมูลที่ได้จากคำถามชนิดกำหนดคำตอบให้ (คำถามปลายปิด) นำมาจำแนก ตามวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาในการใช้ห้องสมุด และวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุด แล้วนำเสนอคำตอบเป็นร้อยละ

ข้อมูลที่ได้จากคำถามชนิดมาตราประเมินค่า ได้แก่ ปริมาณการใช้ต่อเดือน ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด และความถี่ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด นำเสนอคำตอบเป็นค่าเฉลี่ย โดยตีความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบแต่ละข้อดังนี้ (สรชัย นิสาลบุตร, 2528)

4.6 - 5.0	=	มากที่สุด	(มส)
3.6 - 4.5	=	มาก	(ม)
2.6 - 3.5	=	ปานกลาง	(ป)
1.6 - 2.5	=	น้อย	(น)
1.0 - 1.5	=	น้อยที่สุด	(นส)

ข้อมูลที่ได้จากคำถามระดับความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริง นำเสนอคำตอบเป็น
ค่าเฉลี่ย โดยตีความหมายเฉลี่ยน้าหนักคำตอบแต่ละข้อ ดังนี้ (นางศรี ศรีธัญญาพร และ ยุวดี
วัฒนานนท์, 2529)

2.6 - 3.0	=	เหมาะสมมาก	(ม)
1.6 - 2.5	=	เหมาะสมปานกลาง	(ป)
1.0 - 1.5	=	เหมาะสมน้อย	(น)

ข้อมูลที่ได้จากคำถามชนิดเติมคำหรือข้อความสั้น ๆ (คำถามปลายเปิด) ได้สรุป
ประเด็นที่สำคัญเป็นหัวข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางถึงพรรณา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 สภาพการใช้ห้องสมุด
- ตอนที่ 3 ปริมาณการใช้ทรัพยากรห้องสมุด
- ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด
- ตอนที่ 5 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 458 คน เป็นนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ จำแนกเพศชาย และหญิง ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และชั้นเรียน

	ระดับชั้น							
	ม.4		ม.5		ม.6		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	98	21.4	100	21.8	47	10.3	245	53.5
หญิง	88	19.2	82	17.9	43	9.4	213	46.5
รวม	186	40.6	182	39.7	90	19.7	458	100.0

จากตารางที่ 3 นักเรียนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 458 คน เป็นจำนวนนักเรียนชาย 245 คน คิดเป็นร้อยละ 53.5 และนักเรียนหญิง จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 ในจำนวนนักเรียนทั้งหมดนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้น ม.4 มากที่สุด จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รองลงมาได้แก่นักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 39.7 และนักเรียนระดับชั้น ม.6 น้อยที่สุด จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 19.7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ห้องสมุด จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด ความถี่ในการใช้ห้องสมุด ช่วงเวลาที่ใช้ในห้องสมุด
ทรัพยากรห้องสมุด ดังปรากฏในตารางที่ 4-8

วิธีใช้ห้องสมุดและวิธีค้นหา

ตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด	ระดับชั้น						เพศ				รวม	
	ม.4		ม.5		ม.6		ชาย		หญิง		(N = 458)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อรายงาน	143	31.2	118	25.8	51	11.1	146	31.9	166	36.2	312	68.1
2. เพื่อเตรียมตัวสอบ	74	16.1	114	24.9	65	14.2	133	29.0	120	26.2	253	55.2
3. เพื่อความเพลิดเพลิน และพักผ่อน	82	17.9	88	19.2	35	7.6	129	28.1	76	16.6	205	44.8
4. อื่น ๆ	5	1.1	5	1.1	2	0.4	7	1.5	5	1.1	12	2.6

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อรายงานมากที่สุด จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาได้แก่ เพื่อเตรียมตัวสอบ และเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน จำนวน 253 และ 205 คน คิดเป็นร้อยละ 55.2 และ 44.8 ตามลำดับ และมีวัตถุประสงค์อื่น จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อรายงานมากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาได้แก่ เพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน และเพื่อเตรียมตัวสอบ จำนวน 82 และ 74 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และ 16.1 ตามลำดับ และมีวัตถุประสงค์อื่น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อรายงานมากที่สุด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 รองลงมาได้แก่ เพื่อเตรียมตัวสอบ และเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน จำนวน 14 คน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 และ 19.2 ตามลำดับ และมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อเตรียมตัวสอบมากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 14.2 รองลงมาได้แก่ เพื่อรายงานและเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน จำนวน 51 คน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 และ 7.6 ตามลำดับ และมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

เมื่อพิจารณาตามเพศของนักเรียนพบว่า นักเรียนชายมีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานมากที่สุด จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมาได้แก่ เพื่อเตรียมตัวสอบ และเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน จำนวน 133 คน และ 129 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0 และ 28.1 ตามลำดับ และมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

ส่วนนักเรียนหญิงมีวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด เพื่อรายงานมากที่สุดเช่นกัน จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 รองลงมาได้แก่ เพื่อเตรียมตัวสอบ และเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน จำนวน 120 และ 76 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 และ 16.1 ตามลำดับ และมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตารางที่ 5 ความถี่ในการใช้ห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ความถี่ในการใช้ห้องสมุด	ระดับชั้น						เพศ				รวม	
	ม.4		ม.5		ม.6		ชาย		หญิง		(N = 458)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ใช้ทุกวัน	2	0.4	9	2.0	23	5.0	15	3.3	19	4.1	34	7.4
2. ใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์	1	0.2	41	9.0	34	7.4	38	8.3	38	8.3	76	16.6
3. ใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	6	1.3	12	2.6	21	4.6	22	4.8	17	3.7	39	8.5
4. ใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 เดือน	11	2.4	14	3.1	19	4.1	21	4.6	23	5.0	44	9.6
5. ใช้เดือนละ 1 ครั้ง	13	2.8	7	1.5	11	2.4	18	3.9	13	2.8	31	6.8
6. ไม่แน่นอนแล้วแต่สถานการณ์ ของการเรียนการสอน	153	33.4	107	23.4	37	8.1	154	33.6	143	31.2	297	64.8
7. อื่น ๆ	6	1.3	1	0.2	3	0.7	2	0.4	8	1.8	10	2.2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้ห้องสมุดไม่แน่นอน แล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน มากที่สุด จำนวน 297 คน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมา ได้แก่ ใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ และใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 เดือน จำนวน 76 และ 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 และ 9.6 ตามลำดับ และความถี่อื่น ๆ น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นแล้วพบว่า นักเรียน ม.4 มีความถี่ในการใช้ห้องสมุดไม่แน่นอนแล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอนมากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 รองลงมาได้แก่ ใช้เดือนละ 1 ครั้ง และใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 เดือน จำนวน 13 คน และ 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.8 และ 2.4 ตามลำดับ และใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

นักเรียน ม.5 มีความถี่ในการใช้ห้องสมุดไม่แน่นอน แล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน มากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมา ได้แก่ ใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ และใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 เดือน จำนวน 41 และ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 และ 3.1 ตามลำดับ และมีความถี่ในการใช้อื่น ๆ น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

นักเรียน ม.6 มีความถี่ในการใช้ห้องสมุด ไม่แน่นอนแล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน มากที่สุด จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 รองลงมาได้แก่ ใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ และใช้ทุกวัน จำนวน 34 และ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.4 และ 5.0 ตามลำดับ และมีความถี่ในการใช้อื่น ๆ น้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

เมื่อพิจารณาตามเพศของนักเรียนแล้ว พบว่า นักเรียนชายมีความถี่ในการใช้ห้องสมุดไม่แน่นอนแล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน มากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาได้แก่ ใช้มากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 สัปดาห์ และใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 38 และ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และ 4.8 ตามลำดับ และเป็นความถี่อื่น ๆ น้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

นักเรียนหญิง มีความถี่ในการใช้ห้องสมุด ไม่แน่นอนแล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอนมากที่สุด จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาได้แก่ ใช้มากกว่า 1 ครั้ง

ใน 1 สัปดาห์ และมากกว่า 1 ครั้ง ใน 1 เดือน จำนวน 38 และ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และ 5.0 ตามลำดับ และเป็นความถี่อื่น ๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ช่วงเวลาในการใช้ห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และ เพศ

ช่วงเวลาในการใช้ห้องสมุด	ระดับชั้น						เพศ				รวม	
	ม.4		ม.5		ม.6		ชาย		หญิง		(N = 458)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน	13	2.8	14	3.1	21	4.6	25	5.5	23	5.0	48	10.5
2. ช่วงพัก 10 นาที	5	1.0	12	2.6	24	5.2	12	2.6	29	6.3	41	9.0
3. เวลาค้างกลางวัน	116	25.3	127	27.7	56	12.2	151	33.0	148	32.3	299	65.3
4. เมื่อมีชั่วโมงว่าง	74	16.1	87	19.0	47	10.2	109	23.8	99	21.6	208	45.4
5. ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน	24	5.2	9	2.0	17	3.0	22	4.8	28	6.1	50	10.9
6. อื่น ๆ	16	3.5	7	1.5	1	0.2	12	2.6	12	2.6	24	5.2

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวันมากที่สุด จำนวน 299 คน คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงมาได้แก่ เมื่อมีชั่วโมงว่างและช่วงเย็นหลังเลิกเรียน จำนวน 208 และ 50 คน คิดเป็นร้อยละ 45.4 และ 10.9 ตามลำดับ ช่วงเวลาที่นักเรียนใช้น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลาอื่น ๆ จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนชั้น ม.4 ใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวันมากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 25.3 รองลงมาใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาเมื่อมีชั่วโมงว่าง และช่วงเย็นหลังเลิกเรียน คิดเป็นร้อยละ 16.1 และ 5.2 ตามลำดับ ช่วงเวลาที่นักเรียน ม.4 ใช้น้อยที่สุด คือ ช่วงพัก 10 นาที จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0

นักเรียนชั้น ม.5 ใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวัน มากที่สุด จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 รองลงมาใช้ห้องสมุดในช่วงเมื่อมีชั่วโมงว่าง และช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน จำนวน 87 และ 14 คน คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ 3.1 ตามลำดับ ช่วงเวลาที่นักเรียน ม.5 ใช้น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลาอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

นักเรียนชั้น ม.6 ใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวัน มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 รองลงมาใช้ห้องสมุดในช่วงเมื่อมีชั่วโมงว่าง และช่วงพัก 10 นาที จำนวน 47 คน และ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และ 5.2 ตามลำดับ ช่วงเวลาที่นักเรียน ม.6 ใช้น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลาอื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.2

เมื่อแยกตามเพศแล้ว นักเรียนชายใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวันมากที่สุด จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 รองลงมาได้แก่ ช่วงเวลาเมื่อมีชั่วโมงว่างและช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน จำนวน 109 และ 25 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 และ 5.5 ตามลำดับ ช่วงเวลาที่นักเรียนชายใช้น้อยที่สุด คือ ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน และช่วงอื่น ๆ จำนวน 12 คน เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 2.6

นักเรียนหญิงใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวันมากที่สุด จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาได้แก่ เมื่อมีชั่วโมงว่าง และช่วงพัก 10 นาที จำนวน 99 และ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 และ 6.3 ตามลำดับ ช่วงเวลาที่นักเรียนหญิงใช้น้อยที่สุด คือ ช่วงเวลาอื่น ๆ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 7 วิธีที่ทราบวิธีการใช้ห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และเพศ

วิธีที่ทราบวิธีการใช้ห้องสมุด	ระดับชั้น						เพศ				รวม	
	ม.4		ม.5		ม.6		ชาย		หญิง		(N = 458)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุด	122	26.6	121	26.4	42	9.2	138	30.1	147	32.1	285	62.2
2. ลองใช้ด้วยตนเอง	77	16.8	89	19.4	57	12.4	125	27.3	98	21.4	223	48.7
3. ถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	22	4.8	20	4.3	35	7.6	40	8.7	37	8.1	77	16.8
4. บรรณารักษ์แนะนำ	23	5.0	18	3.9	18	3.9	32	7.0	27	5.9	59	12.9
5. อื่น ๆ	6	1.3	2	0.4	3	0.7	6	1.3	5	1.1	11	2.4

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนทราบวิธีการใช้ห้องสมุดจากการเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุด มากที่สุด จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาได้แก่ ลองใช้ด้วยตนเอง และถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 223 และ 77 คน คิดเป็นร้อยละ 48.7 และ 16.8 ตามลำดับ วิธีการที่นักเรียนใช้น้อยที่สุดคือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4

เมื่อแยกตามระดับชั้น นักเรียนชั้น ม.4 ทราบวิธีการใช้ห้องสมุดจากการเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุดมากที่สุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาได้แก่ วิธีลองใช้ด้วยตนเอง และบรรณารักษ์แนะนำ จำนวน 77 และ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 และ 5.0 ตามลำดับ วิธีการที่นักเรียนชั้น ม.4 ใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

นักเรียน ม.5 ทราบวิธีการใช้ห้องสมุดจากการเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุดมากที่สุด จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาได้แก่ วิธีลองใช้ด้วยตนเอง และถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 89 และ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 4.3 ตามลำดับ วิธีการที่นักเรียน ม.5 ใช้น้อยที่สุดคือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

นักเรียน ม.6 ทราบวิธีการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจากการลองใช้ด้วยตนเองมากที่สุด จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4 รองลงมาได้แก่ เคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุด และจากการถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 42 และ 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2 และ 7.6 ตามลำดับ วิธีการที่นักเรียนชั้น ม.6 ใช้น้อยที่สุดคือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ส่วนนักเรียนชายทราบวิธีการใช้ห้องสมุดจากเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุดมากที่สุด จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1 รองลงมาได้แก่ วิธีลองใช้ด้วยตนเอง และถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 125 และ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และ 8.7 ตามลำดับ วิธีการที่นักเรียนชายใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

นักเรียนหญิง ทราบวิธีการใช้ห้องสมุดจากการเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุดมาก่อนที่สุด
จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 32.1 รองลงมาได้แก่ การลองใช้ด้วยตนเอง และถาม
จากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 98 และ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 และ 8.1 ตามลำดับ
วิธีการที่นักเรียนหญิง ใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 วิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้น และเพศ

วิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุด	ระดับชั้น						เพศ				รวม	
	ม.4		ม.5		ม.6		ชาย		หญิง		(N = 458)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ดูจากรายชื่อหนังสือและเอกสารที่ห้องสมุดจัดไว้	55	12.0	40	8.7	34	7.4	64	13.9	65	14.2	129	28.2
2. ค้นจากตู้บัตรรายการ	120	26.2	107	23.4	54	11.8	127	27.8	154	33.6	281	61.4
3. ถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด	50	10.9	64	14.0	52	11.4	79	17.2	87	19.0	166	36.2
4. ขอให้บรรณารักษ์ช่วยค้นหา	17	3.7	16	3.5	34	7.4	35	7.6	32	7.0	67	14.6
5. เตือนหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุด	82	17.9	89	19.4	38	8.3	108	23.6	101	22.1	209	45.6
6. อื่น ๆ	9	2.0	2	0.4	6	1.3	7	1.5	10	2.2	17	3.7

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนค้นหาทรัพยากรห้องสมุดโดยวิธีค้นจาก ตู้นิตยสารมากที่สุด จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาได้แก่ ค้นหา ตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุด และถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 209 และ 166 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 และ 36.2 ตามลำดับ วิธีที่นักเรียนใช้น้อยที่สุดคือ ค้นหาทรัพยากรห้อง สมุดคือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 3.7

เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนชั้น ม.4 มีวิธีการค้นหาทรัพยากรห้องสมุด โดยวิธีค้นจากตู้นิตยสาร มากที่สุด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 รองลงมาได้แก่ วิธีค้นหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการ และดูจากรายชื่อหนังสือและเอกสารที่ ห้องสมุดจัดไว้ จำนวน 82 และ 55 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และ 12.0 ตามลำดับ วิธีที่ นักเรียน ม.4 ใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

นักเรียนชั้น ม.5 มีวิธีค้นหาโดยค้นจากตู้นิตยสารมากที่สุด จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมาคือ วิธีค้นหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการ และถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 89 และ 64 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 14.0 ตามลำดับ วิธีที่นักเรียนใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.4

นักเรียน ม.6 มีวิธีค้นหาโดยค้นจากตู้นิตยสาร มากที่สุด จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 รองลงมาได้แก่วิธีถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุดและค้นหาตามชั้นที่เก็บทรัพยากร ห้องสมุดที่ต้องการ จำนวน 52 และ 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.4 และ 8.3 ตามลำดับ นักเรียนชั้น ม.6 ใช้วิธีอื่น ๆ น้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ส่วนนักเรียนชาย มีวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุดโดยค้นจากตู้นิตยสาร มากที่สุด จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 รองลงมาได้แก่ ค้นหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากร ห้องสมุดที่ต้องการ และจากการถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 101 และ 87 คน คิดเป็น ร้อยละ 22.1 และ 19.0 ตามลำดับ วิธีที่นักเรียนชายใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

นักเรียนหญิง มีวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุดโดยค้นจากตู้บัตรรายการ มากที่สุด จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมา ได้แก่ การเดินหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการ และถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด จำนวน 101 และ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.1 และ 19.0 ตามลำดับ วิธีที่นักเรียนหญิงใช้น้อยที่สุด คือ วิธีอื่น ๆ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.2

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปริมาณการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับ ปริมาณการใช้ทรัพยากร ความพอเพียงและความทันสมัยของทรัพยากรห้องสมุด ดังปรากฏในตารางที่ 9-12

ตารางที่ 9 ปริมาณการใช้ทรัพยากรห้องสมุด จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ประเภททรัพยากรห้องสมุด	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
หนังสือภาษาไทย	2.20	1.23	น	2.10	1.30	น	2.46	1.40	น	2.40	1.34	น	2.00	1.21	น	2.21	1.29	น
หนังสือภาษาอังกฤษ	1.72	0.98	น	1.75	1.07	น	2.13	1.24	น	1.96	1.14	น	1.65	0.98	น	1.81	1.08	น
หนังสืออ้างอิงภาษาไทย	2.01	1.16	น	1.86	1.11	น	2.37	1.30	น	2.31	1.25	น	1.68	1.01	น	2.02	1.19	น
หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ	1.68	1.02	น	1.64	0.98	น	2.07	1.21	น	1.92	1.13	น	1.54	0.92	นส	1.74	1.06	น
วารสารภาษาไทย	2.17	1.28	น	2.10	1.29	น	2.52	1.42	น	2.47	1.35	น	1.92	1.22	น	2.21	1.32	น
หนังสือพิมพ์ภาษาไทย	2.38	1.41	น	2.23	1.39	น	2.57	1.47	น	2.56	1.41	น	2.12	1.39	น	2.35	1.41	น
หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ	1.72	1.02	น	1.61	1.04	น	1.82	1.12	น	1.82	1.08	น	1.55	0.10	นส	1.70	1.05	น
จุลสาร	1.82	1.09	น	1.55	0.98	นส	1.90	1.19	น	1.86	1.11	น	1.59	1.02	นส	1.73	1.08	น
กฤตภาค	1.62	1.06	น	1.41	0.77	นส	1.77	1.01	น	1.69	0.99	น	1.43	0.89	นส	1.57	0.95	นส
รวม	1.83	0.80	น	1.73	0.76	น	2.06	0.90	น	2.00	0.83	น	1.65	0.75	น	1.84	0.81	น

T16847895

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ในเวลา 1 เดือน นักเรียนใช้ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทระดับน้อย ($\bar{x} = 1.84$) หรือใช้ 4-6 เล่ม/เดือน และในทรัพยากรแต่ละประเภทมีการใช้ระดับน้อย นับปริมาณที่มีการใช้สูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ($\bar{x} = 2.35$) รองลงมา คือ หนังสือภาษาไทย ($\bar{x} = 2.21$) และวารสารภาษาไทย ($\bar{x} = 2.21$) ตามลำดับ ทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนใช้น้อยที่สุดคือ กฤตภาค ($\bar{x} = 1.57$)

เมื่อแยกตามระดับชั้นเรียน ปรากฏว่า นักเรียน ม.4 ใช้ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทระดับน้อย ($\bar{x} = 1.83$) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ($\bar{x} = 2.38$) หนังสือภาษาไทย ($\bar{x} = 2.20$) วารสารภาษาไทย ($\bar{x} = 2.17$) หนังสืออ้างอิงภาษาไทย ($\bar{x} = 2.02$) จุลสาร ($\bar{x} = 1.82$) หนังสือภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 1.72$) และหนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 1.68$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 ใช้ทรัพยากรทุกประเภทระดับน้อย ($\bar{x} = 1.73$) เมื่อแยกทรัพยากรห้องสมุดแต่ละประเภทแล้ว ทรัพยากรที่นักเรียนระดับชั้น ม.5 ใช้ระดับน้อยนั้นปริมาณที่มีการใช้สูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ($\bar{x} = 2.23$) หนังสือภาษาไทย ($\bar{x} = 2.10$) และวารสารภาษาไทย ($\bar{x} = 2.10$) ทรัพยากรที่นักเรียนระดับชั้น ม.5 ใช้ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ กฤตภาค ($\bar{x} = 1.41$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 ใช้ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทระดับน้อย ($\bar{x} = 2.06$) และใช้ทรัพยากรประเภทอื่น ๆ ระดับน้อยเช่นเดียวกัน ปริมาณที่มีการใช้สูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ($\bar{x} = 2.57$) วารสารภาษาไทย ($\bar{x} = 2.52$) และหนังสือภาษาไทย ($\bar{x} = 2.46$)

เมื่อแยกตามเพศของนักเรียนแล้ว นักเรียนชายใช้ทรัพยากรห้องสมุดระดับน้อย ($\bar{x} = 2.00$) คือ 4-6 เล่ม/เดือน ทรัพยากรประเภทอื่น ๆ นักเรียนชายใช้ระดับน้อยทั้งสิ้น ปริมาณที่มีการใช้สูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ($\bar{x} = 2.56$) วารสารภาษาไทย ($\bar{x} = 2.47$) และหนังสือภาษาไทย ($\bar{x} = 2.40$)

นักเรียนหญิงใช้ทรัพยากรโดยส่วนรวมระดับน้อย ($\bar{x} = 1.65$) ทรัพยากรอื่น ๆ ที่นักเรียนหญิงใช้ระดับน้อย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย ($\bar{x} = 2.12$) หนังสือภาษาไทย ($\bar{x} = 2.00$) และวารสารภาษาไทย ($\bar{x} = 1.92$) ทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนหญิงใช้ระดับน้อยที่สุด ได้แก่ กฤตภาค ($\bar{x} = 1.45$)

ตารางที่ 10 ความเพียงพอและไม่เพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

ประเภททรัพยากร	ระดับชั้น												เพศ								รวม (N = 458)			
	ม.4				ม.5				ม.6				ชาย				หญิง							
	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ
หนังสือภาษาไทย	156	34.1	30	6.6	148	32.3	34	7.4	81	17.7	9	2.0	205	44.8	40	8.7	180	39.3	33	7.2	385	84.1	73	15.9
หนังสือภาษาอังกฤษ	153	33.4	33	7.2	137	29.9	45	8.8	83	18.1	7	1.5	193	42.1	52	11.1	180	39.3	33	7.2	373	81.4	85	18.6
หนังสืออ้างอิงภาษาไทย	147	32.1	39	8.5	157	34.3	25	5.5	83	18.1	7	1.5	203	44.3	42	9.2	184	40.3	29	6.3	387	84.5	71	15.5
หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ	146	31.9	40	8.7	145	31.7	37	8.1	78	17.0	12	2.6	193	42.1	52	11.4	176	38.4	37	8.1	369	80.6	88	19.4
วารสารภาษาไทย	141	30.8	45	9.8	148	32.3	34	7.4	79	17.2	11	2.4	200	43.7	45	9.8	168	36.7	45	9.8	368	80.3	90	19.7
หนังสือพิมพ์ภาษาไทย	152	33.2	34	7.4	156	33.8	27	5.9	76	16.6	14	3.1	210	45.9	35	7.6	173	37.8	40	8.7	383	83.6	75	16.4
หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ	150	32.8	36	7.9	154	33.6	28	6.1	78	17.0	12	2.6	205	44.8	40	8.7	177	38.6	36	7.9	382	83.4	76	16.6
จุลสาร	148	32.3	38	8.3	152	33.2	30	6.6	79	17.2	11	2.4	198	43.2	47	10.3	181	39.5	32	7.0	379	82.8	79	17.2
กฤตภาค	147	32.1	39	8.5	147	32.1	35	7.6	76	16.6	14	3.1	193	42.1	52	11.4	177	38.6	36	7.9	370	80.8	88	19.2

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียน โดยจำนวนนักเรียนที่ใช้ทรัพยากรแต่ละประเภทใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 80.3-84.5

เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความเห็นว่า ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียนเรียงตามลำดับ จำนวนสูงสุด ดังนี้ หนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 34.1) หนังสือภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 33.4) และหนังสือพิมพ์ภาษาไทย (ร้อยละ 33.2) และจำนวนน้อยที่เห็นว่า วารสารภาษาไทยมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียน (ร้อยละ 30.8)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความเห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภท มีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียนเรียงตามลำดับจำนวนสูงสุดดังนี้ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย (ร้อยละ 34.3) หนังสือพิมพ์ภาษาไทย (ร้อยละ 33.8) และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 33.6) และจำนวนน้อยที่เห็นว่าหนังสือภาษาอังกฤษมีจำนวนเพียงพอต่อการใช้นักเรียน (ร้อยละ 29.9)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความเห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียนเรียงตามลำดับจำนวนสูงสุดดังนี้ หนังสือภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 18.1) หนังสืออ้างอิงภาษาไทย (ร้อยละ 18.1) และหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 17.7) และจำนวนน้อยที่เห็นว่ากฤตภาคมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียน (ร้อยละ 16.6)

นักเรียนชายส่วนใหญ่มีความเห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียน โดยจำนวนนักเรียนชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุดแต่ละประเภทดังนี้ จำนวนสูงสุดได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย (ร้อยละ 45.9) รองลงมาคือหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 44.8) และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 44.8) จำนวนน้อยที่ใช้อ้างอิงภาษาอังกฤษ (ร้อยละ 42.1) และกฤตภาค (ร้อยละ 42.1)

ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทที่นักเรียนหญิงจำนวนเกินครึ่งมีความเห็นว่าเพียงพอต่อการใช้นักเรียน โดยเรียงตามลำดับจำนวนสูงสุดดังนี้ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย (ร้อยละ 40.2) จุลสาร (ร้อยละ 39.5) และหนังสือภาษาไทย (ร้อยละ 39.3) นักเรียนหญิงจำนวนน้อยที่เห็นว่าวารสารภาษาไทยมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียน (ร้อยละ 36.7)

ตารางที่ 11 ความเพียงพอและไม่เพียงพอต่อการใช้นั่งโต๊ะแต่ละสาขาของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นและเพศ

สาขาวิชา	ระดับชั้น												เพศ								รวม (N = 458)			
	ม.4				ม.5				ม.6				ชาย				หญิง							
	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ	เพียงพอ	ร้อยละ	ไม่เพียงพอ	ร้อยละ
หนังสือรวมเรื่อง	127	27.7	59	12.9	119	26.0	63	13.8	73	15.9	17	3.7	175	38.2	70	15.3	144	31.4	69	15.1	319	69.7	139	30.3
จิตวิทยา	123	26.9	63	29.6	120	26.2	32	13.5	67	14.6	23	5.0	164	35.8	81	17.7	146	31.9	67	14.6	310	67.7	148	32.3
ศาสนา	132	28.8	54	11.8	131	28.6	51	11.1	71	15.5	19	4.1	166	36.2	79	17.2	168	36.7	45	9.8	334	72.9	124	27.1
สังคมศาสตร์	140	30.6	46	10.0	119	26.0	63	13.8	72	15.7	18	3.9	166	36.2	79	17.2	165	36.0	48	10.5	331	72.2	136	27.7
ภาษาศาสตร์	119	26.0	67	14.6	133	29.0	49	10.7	70	15.3	20	4.4	165	36.0	80	17.5	157	34.3	56	12.2	322	70.3	201	39.7
คณิตศาสตร์	122	26.6	64	14.0	115	25.1	67	14.6	69	15.1	21	4.6	159	34.7	86	18.8	147	32.1	66	14.4	306	66.8	152	33.2
วิทยาศาสตร์	122	26.6	64	14.0	120	26.6	62	13.5	69	15.1	21	4.6	161	35.2	84	18.3	150	32.8	63	13.8	311	67.9	147	32.1
ศิลปกรรม และการบันเทิง	123	26.9	63	13.8	123	26.9	59	12.9	63	13.8	27	5.9	164	35.8	81	17.7	145	31.7	68	14.8	309	67.5	149	32.5
วรรณคดี	132	28.8	54	11.8	138	30.1	44	9.6	68	14.8	22	4.8	173	37.8	72	15.7	165	36.0	48	10.5	338	73.8	120	26.2
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	134	29.3	52	11.4	138	30.1	44	9.6	72	15.7	18	3.9	175	38.2	70	15.3	169	36.9	44	9.6	344	75.1	114	24.9

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่านักเรียน โดยส่วนรวมจำนวนเกินครึ่งมีความเห็นว่หนังสือทุกสาขาเพียงพอต่อการใช้ โดยเรียงตามลำดับจำนวนผู้ตอบของหนังสือแต่ละสาขาดังนี้ ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 75.1) วรรณคดี (ร้อยละ 73.8) และศาสนา (ร้อยละ 72.9) นักเรียนจำนวนน้อยที่เห็นว่าหนังสือสาขาคณิตศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 66.8)

พิจารณาตามระดับชั้นพบว่า นักเรียน ม.4 มีความเห็นว่าหนังสือทุกสาขาวิชามีความเพียงพอต่อการใช้ โดยเรียงลำดับจำนวนนักเรียนดังนี้ สังคมศาสตร์ (ร้อยละ 30.6) ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 29.3) และศาสนา (ร้อยละ 28.8) และนักเรียนจำนวนน้อยที่เห็นว่าหนังสือสาขาภาษาศาสตร์มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 26.0)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความเห็นว่าหนังสือทุกสาขาวิชามีความเพียงพอต่อการใช้ โดยเรียงลำดับจำนวนนักเรียน ดังนี้ วรรณคดี (ร้อยละ 30.1) ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 30.1) ภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 29.0) และนักเรียนจำนวนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขาคณิตศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 25.1)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความเห็นว่าหนังสือทุกสาขาวิชามีความเพียงพอต่อการใช้ เรียงลำดับตามจำนวนนักเรียนดังนี้ หนังสือรวมเรื่อง (ร้อยละ 15.9) สังคมศาสตร์ (ร้อยละ 15.7) และภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 15.7) และนักเรียนจำนวนน้อยที่สุดที่เห็นว่าหนังสือสาขาศิลปกรรมและการบันเทิงมีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 13.8)

นักเรียนชายมีความเห็นว่าหนังสือทุกสาขาวิชามีความเพียงพอต่อการใช้ เรียงตามลำดับจำนวนนักเรียนดังนี้ หนังสือรวมเรื่อง (ร้อยละ 38.2) ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 38.2) และวรรณคดี (ร้อยละ 37.8) จิตวิทยา จำนวน 164 คน (ร้อยละ 35.8) วิทยาศาสตร์ จำนวน 161 คน (ร้อยละ 35.2) และนักเรียนจำนวนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขาคณิตศาสตร์มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 34.7)

นักเรียนหญิงมีความเห็นว่าหนังสือทุกสาขาวิชามีความเพียงพอต่อการใช้ เรียงตามลำดับจำนวนนักเรียนต่อหนังสือแต่ละสาขาวิชาดังนี้ ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 36.9) ศาสนา (ร้อยละ 36.7) และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 36.0) และนักเรียนจำนวนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือรวมเรื่อง มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 31.4)

ตารางที่ 12 ความทันสมัยและไม่ทันสมัยของหนังสือ จำแนกตามสาขาวิชาของหนังสือ จำแนกตามระดับชั้น และเพศ

สาขาวิชา	ระดับชั้น												เพศ								รวม (N = 458)			
	ม.4				ม.5				ม.6				ชาย				หญิง							
	ทันสมัย	ร้อยละ	ไม่ทันสมัย	ร้อยละ	ทันสมัย	ร้อยละ	ไม่ทันสมัย	ร้อยละ	ทันสมัย	ร้อยละ	ไม่ทันสมัย	ร้อยละ	ทันสมัย	ร้อยละ	ไม่ทันสมัย	ร้อยละ	ทันสมัย	ร้อยละ	ไม่ทันสมัย	ร้อยละ	ทันสมัย	ร้อยละ	ไม่ทันสมัย	ร้อยละ
หนังสือรวมเรื่อง	107	23.4	79	17.2	92	20.1	90	19.7	68	14.8	22	4.8	135	29.5	110	24.0	132	28.8	81	17.7	267	58.3	191	41.7
จิตวิทยา	108	23.6	78	17.0	103	22.6	79	17.2	61	13.3	29	6.3	135	29.5	110	24.0	137	29.9	76	16.6	272	59.4	186	40.6
ศาสนา	116	25.3	70	15.3	104	22.7	78	17.0	59	12.9	31	6.8	141	30.8	104	22.7	138	30.1	75	16.4	279	60.9	179	39.1
สังคมศาสตร์	110	24.0	76	16.6	85	18.6	97	21.2	62	13.5	28	6.1	133	29.0	112	24.5	124	27.1	89	19.4	257	56.1	201	43.9
ภาษาศาสตร์	112	24.5	74	16.2	116	25.3	66	14.4	68	14.8	22	4.8	151	33.0	94	20.5	145	31.7	68	14.8	296	64.4	162	35.4
คณิตศาสตร์	113	24.7	73	15.9	107	23.4	75	16.4	60	13.1	30	6.6	141	30.8	104	22.7	139	30.3	74	16.2	280	61.1	178	38.9
วิทยาศาสตร์	115	25.1	71	15.5	112	24.5	70	15.3	65	14.2	25	5.5	151	33.0	94	20.5	141	30.8	72	15.7	292	63.8	166	36.2
ศิลปกรรม และการบันเทิง	117	25.5	69	15.1	115	25.1	67	14.6	69	15.1	21	4.6	165	36.0	80	17.5	136	29.7	77	16.8	301	65.7	157	34.3
วรรณคดี	107	23.4	79	17.2	113	24.7	69	15.1	62	13.5	28	6.1	145	31.7	100	21.8	137	29.9	76	16.6	282	61.6	176	38.4
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์	115	25.1	71	15.5	112	24.5	70	15.3	63	13.8	27	5.9	151	33.0	94	20.5	139	30.3	74	16.2	290	63.3	168	36.4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 12 นักเรียนโดยส่วนรวมมีความเห็นว่าหนังสือทุกสาขามีความทันสมัย โดยเรียงลำดับจำนวนนักเรียนดังนี้ ศิลปกรรมและการบันเทิง (ร้อยละ 65.7) ภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 64.4) และวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 63.8) และนักเรียนจำนวนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขาสังคมศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 56.1)

เพื่อพิจารณาตามระดับชั้นแล้ว พบว่านักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความเห็นว่าหนังสือมีความทันสมัยมากกว่าไม่ทันสมัยในทุกสาขาวิชา เรียงลำดับตามจำนวนนักเรียน คือ ศิลปกรรมและการบันเทิง (ร้อยละ 25.5) ศาสนา (ร้อยละ 25.1) และคณิตศาสตร์ (ร้อยละ 24.7) และนักเรียนส่วนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขารวมเรื่องและวรรณคดีมีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 23.4)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความเห็นว่าหนังสือมีความทันสมัยมากกว่าไม่ทันสมัยในทุกสาขาวิชา เรียงลำดับตามจำนวนนักเรียนดังนี้ ภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 25.3) ศิลปกรรมและการบันเทิง (ร้อยละ 25.1) และวรรณคดี (ร้อยละ 24.7) และนักเรียนส่วนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขาสังคมศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 18.6)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความเห็นว่าหนังสือมีความทันสมัยมากกว่าไม่ทันสมัยในทุกสาขาวิชา เรียงลำดับตามจำนวนนักเรียนดังนี้ ศิลปกรรมและการบันเทิง (ร้อยละ 15.1) หนังสือรวมเรื่องและภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 14.8) และนักเรียนส่วนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขาคณิตศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 13.1)

นักเรียนชายจำนวนเกินครึ่งมีความเห็นว่า หนังสือทุกสาขามีความทันสมัย เรียงลำดับจำนวนนักเรียนดังนี้ ศิลปกรรมและการบันเทิง (ร้อยละ 36.0) ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 33.0) และนักเรียนส่วนน้อยเห็นว่าหนังสือสาขาสังคมศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 29.0)

นักเรียนหญิงมีความเห็นว่า หนังสือมีความทันสมัยมากกว่าไม่ทันสมัยในทุกสาขาวิชา เรียงลำดับตามจำนวนนักเรียนดังนี้ ภาษาศาสตร์ (ร้อยละ 31.7) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 30.8) คณิตศาสตร์ และภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์ (ร้อยละ 30.3) และนักเรียนส่วนน้อยมีความเห็นว่าหนังสือสาขาสังคมศาสตร์มีความเพียงพอต่อการใช้ (ร้อยละ 27.1)

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาในด้านการใช้หนังสือ การใช้วารสาร การใช้หนังสืออ้างอิง การใช้หนังสือพิมพ์ การใช้เอกสารอื่น ๆ และการใช้บริการของห้องสมุด ดังปรากฏในตารางที่ 13-18

ตารางที่ 13 ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือ จำแนกตามรายการปัญหา ระดับชั้น และเพศ

ปัญหาด้านการใช้หนังสือ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- หนังสือที่ต้องการค้นคว้า ไม่มีในห้องสมุด	3.54	1.06	ป	3.50	1.00	ป	3.39	0.93	ป	3.59	0.99	ป	3.40	1.03	ป	3.50	1.01	ป
- ใช้เวลามากในการ ค้นคว้าหาหนังสือแต่ละ เล่ม	3.40	0.90	ป	3.48	0.93	ป	3.30	0.77	ป	3.40	0.93	ป	3.43	0.84	ป	3.41	0.89	ป
- หนังสือที่ต้องการมี น้อยเล่ม	3.61	1.00	ม	3.72	0.94	ม	3.49	0.75	ป	3.70	0.94	ม	3.55	0.93	ป	3.63	0.94	ม
- ไม่ทราบว่าห้องสมุด มีหนังสือที่ต้องการ	3.05	1.08	ป	3.10	1.02	ป	3.37	0.92	ป	3.16	1.04	ป	3.11	1.01	ป	3.14	1.03	ป
- หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด ล้าสมัย	3.15	1.00	ป	3.42	0.90	ป	3.57	0.72	ป	3.42	0.96	ป	3.25	0.87	ป	3.34	0.92	ป

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัญหาด้านการใช้หนังสือ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- หนังสือที่ต้องการอยู่ใน สภาพชำรุด	3.49	1.02	ป	3.51	0.99	ป	3.69	0.74	ป	3.54	0.98	ป	3.53	0.93	ป	3.54	0.96	ป
- ห้องสมุดจัดแยกหนังสือ ไว้ไม่สะดวกแก่การใช้	2.99	1.06	ป	2.91	1.09	ป	3.22	1.06	ป	2.98	1.07	ป	3.04	1.08	ป	3.01	1.08	ป
- ชื่อหนังสือไม่บอกเนื้อหา ในเล่ม	2.98	1.02	ป	2.90	1.03	ป	3.28	1.04	ป	3.05	1.09	ป	2.96	0.97	ป	3.01	1.03	ป
- หนังสือเรียงไว้บนชั้น สับสนยากแก่การค้นหา	3.24	1.11	ป	3.05	1.08	ป	3.24	1.10	ป	3.20	1.13	ป	3.12	1.07	ป	3.16	1.10	ป
- หนังสือเล่มที่ต้องการ มีผู้นยืมไป	3.31	1.10	ป	3.52	1.01	ป	3.54	1.03	ป	3.47	1.10	ป	3.40	1.00	ป	3.44	1.03	ป
- หนังสือภาษาไทยมี ไม่เพียงพอประกอบการ ค้นคว้า	2.97	1.07	ป	3.07	1.13	ป	3.09	1.09	ป	3.13	1.10	ป	3.06	1.09	ป	3.09	1.10	ป

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ปัญหาด้านการใช้หนังสือ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ไม่ทราบวิธีค้นหาหนังสือ เล่มที่ต้องการ	2.48	1.11	น	2.61	1.19	ป	3.19	1.12	ป	2.70	1.24	ป	2.64	1.08	ป	2.67	1.17	ป
- หนังสือที่ต้องการใช้ มีแต่บัตรรายการ หาตัวเล่มไม่พบ	3.09	1.21	ป	2.99	1.15	ป	3.24	1.13	ป	3.08	1.20	ป	3.09	1.15	ป	3.08	1.18	ป
รวม	3.02	0.57	ป	3.05	0.51	ป	3.29	0.50	ป	3.10	0.56	ป	3.04	0.51	ป	3.07	0.54	ป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 13 ปัญหาด้านการใช้หนังสือของนักเรียน โดยส่วนรวมเป็นปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาพบว่านักเรียนพบปัญหาการใช้หนังสือระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{x} = 3.63$) ส่วนปัญหารองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพชำรุด ($\bar{x} = 3.54$) หนังสือที่ต้องการค้นคว้าไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.50$) และหนังสือเล่มที่ต้องการมีผู้นิยมไป ($\bar{x} = 3.44$) เป็นต้น

เมื่อแยกตามระดับชั้นแล้วพบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) แต่เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว พบว่านักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{x} = 3.61$) ปัญหารองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.54$) หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพชำรุด ($\bar{x} = 3.49$) และใช้เวลามากในการค้นหาหนังสือแต่ละเล่ม ($\bar{x} = 3.40$) เป็นต้น ส่วนปัญหาที่พบในระดับน้อย คือ ไม่ทราบวิธีค้นหาหนังสือเล่มที่ต้องการ ($\bar{x} = 2.48$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาการใช้หนังสือโดยส่วนรวมแล้วเป็นปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$) แต่เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว พบว่าปัญหาที่นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{x} = 3.72$) ส่วนปัญหารองลงมาเป็นปัญหาที่พบระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือเล่มที่ต้องการมีผู้นิยมไป ($\bar{x} = 3.52$) หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพที่ชำรุด ($\bar{x} = 3.51$) และหนังสือที่ต้องการค้นคว้าไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.50$) เป็นต้น

นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาการใช้หนังสือโดยส่วนรวมเป็นปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้วพบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพชำรุด ($\bar{x} = 3.69$) รองลงมาเป็นปัญหาที่พบในระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือที่มีในห้องสมุดล้าสมัย ($\bar{x} = 3.57$) หนังสือที่ต้องการมีผู้นิยมไป ($\bar{x} = 3.54$) และหนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{x} = 3.49$) เป็นต้น

นักเรียนชายมีความเห็นว่า ปัญหาการใช้หนังสือโดยส่วนรวมแล้วเป็นปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.10$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้วพบว่า ปัญหาที่นักเรียนชายพบในระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{x} = 3.70$) ส่วนปัญหารองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง คือ หนังสือที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.59$) หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพชำรุด ($\bar{x} = 3.54$) และหนังสือที่ต้องการมีผู้นิยมไป ($\bar{x} = 3.47$) เป็นต้น

นักเรียนหญิงมีความเห็นว่า ปัญหาการใช้หนังสือโดยส่วนรวมแล้วเป็นปัญหาระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาพบว่านักเรียนหญิงพบปัญหาระดับปานกลางทั้งสิ้นเรียงตามลำดับสูงสุดดังนี้ หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ($\bar{x} = 3.55$) หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพที่ชำรุด ($\bar{x} = 3.53$) และใช้เวลานานในการค้นหาหนังสือแต่ละเล่ม ($\bar{x} = 3.43$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้วารสาร จำแนกตามรายการของปัญหา ระดับชั้นและเพศ

ปัญหาด้านการใช้วารสาร	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ไม่ทราบวิธีค้นวารสารฉบับที่ต้องการ	2.74	1.12	ป	2.90	1.17	ป	3.14	1.13	ป	2.96	1.18	ป	2.97	1.06	ป	2.88	1.13	ป
- ไม่ทราบวิธีค้นหาบทความที่ต้องการ	2.87	0.97	ป	2.86	1.08	ป	3.10	1.01	ป	2.94	1.06	ป	2.87	0.96	ป	2.91	1.01	ป
- วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด	3.36	0.99	ป	3.34	0.99	ป	3.43	0.96	ป	3.42	1.01	ป	3.30	0.90	ป	3.36	0.96	ป
- วารสารชื่อที่ต้องการมีไม่ครบทุกฉบับ	3.20	1.04	ป	3.25	1.00	ป	3.42	1.01	ป	3.23	1.06	ป	3.30	0.94	ป	3.26	1.01	ป
- ห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด	3.22	1.22	ป	3.29	1.13	ป	3.36	1.14	ป	3.20	1.16	ป	3.36	1.10	ป	3.27	1.14	ป
- บทความในวารสารถูกตัดฉีก	2.69	1.21	ป	2.76	1.09	ป	3.50	1.17	ป	2.99	1.15	ป	2.75	1.18	ป	2.88	1.17	ป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัญหาด้านการใช้วารสาร	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- การค้นหาบทความ ใช้เวลามาก	3.04	0.97	ป	3.11	1.04	ป	3.36	1.02	ป	3.14	1.04	ป	3.13	1.00	ป	3.13	1.02	ป
- ขาดคู่มือช่วยค้นหาบทความ	3.07	0.96	ป	3.20	1.07	ป	3.47	1.03	ป	3.22	1.01	ป	3.17	1.05	ป	3.20	1.03	ป
- วารสารภาษาไทยมี ไม่เพียงพอ ประกอบ การค้นหา	3.01	1.02	ป	3.08	1.12	ป	3.55	1.07	ป	3.24	1.10	ป	3.03	1.03	ป	3.14	1.07	ป
- วารสารสูญหาย	2.84	1.09	ป	2.84	1.11	ป	3.57	1.13	ป	3.02	1.16	ป	2.95	1.09	ป	2.99	1.13	ป
- การจัดเรียงวารสาร สับสน	2.94	1.09	ป	2.97	1.05	ป	3.38	1.08	ป	3.04	1.09	ป	3.04	1.07	ป	3.04	1.08	ป
- ห้องสมุดนำวารสารใหม่ ออกล่าช้า	3.15	1.13	ป	3.25	1.12	ป	3.55	1.12	ป	3.31	1.14	ป	3.22	1.10	ป	3.27	1.12	ป
- การค้นหาวารสาร ใช้เวลามาก	3.21	1.03	ป	3.35	1.01	ป	3.37	1.03	ป	3.37	1.07	ป	3.21	0.98	ป	3.30	1.03	ป
รวม	3.52	0.77	ป	3.62	0.72	ป	3.61	0.62	ป	3.01	0.66	ป	2.94	0.64	ม	2.96	0.62	ป

จากตารางที่ 14 พบว่า นักเรียนพบปัญหาด้านการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาพบว่า นักเรียนพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เช่นกัน เรียงตามลำดับดังนี้ วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.36$) การค้นหาวารสารใช้เวลามาก ($\bar{x} = 3.30$) และห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด ($\bar{x} = 3.27$) เป็นต้น

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้น พบว่านักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.36$) ห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด ($\bar{x} = 3.22$) และการค้นหาวารสารใช้เวลามาก ($\bar{x} = 3.21$) เป็นต้น

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงลำดับดังนี้ การค้นหาวารสารใช้เวลามาก ($\bar{x} = 3.35$) วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.34$) และห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด ($\bar{x} = 3.29$) เป็นต้น

นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) แต่เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ วารสารสูญหาย ($\bar{x} = 3.57$) วารสารภาษาไทยมีไม่เพียงพอประกอบการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.55$) และห้องสมุดนำวารสารใหม่ออกล่าช้า ($\bar{x} = 3.55$) เป็นต้น

นักเรียนชายพบปัญหาด้านการใช้วารสารระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.01$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาพบว่า นักเรียนชายพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับดังนี้ วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.42$) การค้นหาวารสารใช้เวลามาก ($\bar{x} = 3.37$) และห้องสมุดนำวารสารใหม่ออกล่าช้า ($\bar{x} = 3.31$) เป็นต้น

นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว พบว่านักเรียนหญิงพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด ($\bar{x} = 3.36$) วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.30$) และวารสารชื่อที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.30$) เป็นต้น

ตารางที่ 15 ปัญหาการใช้ทรัพยากรทั้งหมด ด้านการใช้หนังสืออ้างอิง จำแนกตามรายการของปัญหา ระดับชั้นและเพศ

ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ไม่ทราบวิธีค้นเรื่อง ที่ต้องการจากหนังสือ อ้างอิง	2.96	1.08	ป	3.01	0.99	ป	3.27	1.09	ป	3.04	1.09	ป	3.04	1.01	ป	3.04	1.05	ป
- หนังสืออ้างอิงเก่าและ ล้าสมัย	3.30	1.03	ป	3.38	0.89	ป	3.49	1.01	ป	3.39	0.98	ป	3.34	0.97	ป	3.37	0.97	ป
- จำนวนหนังสืออ้างอิง ไม่พอแก่ความต้องการ	3.13	1.08	ป	3.35	0.93	ป	3.33	0.91	ป	3.36	1.02	ป	3.15	0.95	ป	3.26	0.99	ป
- ไม่ทราบวิธีใช้ดัชนี ค้นเรื่องราวจากหนังสือ อ้างอิง	2.93	1.16	ป	3.12	1.03	ป	3.37	1.03	ป	3.10	1.11	ป	3.08	1.08	ป	3.09	1.09	ป
- หนังสืออ้างอิงที่ต้องการ ผู้อ่านกำลังใช้	3.13	1.10	ป	3.14	1.04	ป	3.39	1.06	ป	3.26	1.08	ป	3.10	1.05	ป	3.19	1.07	ป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- จำนวนหนังสืออ้างอิง ภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	3.12	1.11	ป	3.10	1.06	ป	3.39	1.04	ป	3.18	1.09	ป	3.15	1.06	ป	3.17	1.08	ป
- หนังสืออ้างอิงมี ไม่ครบชุด	3.14	1.09	ป	3.09	1.05	ป	3.46	1.01	ป	3.19	1.08	ป	3.17	1.05	ป	3.18	1.07	ป
- หนังสืออ้างอิงที่ต้องการ ชำรุด	3.16	1.09	ป	3.08	1.10	ป	3.50	0.90	ป	3.16	1.06	ป	3.23	1.09	ป	3.19	1.09	ป
- หนังสืออ้างอิงจัดเรียง ไม่เป็นระเบียบ ค้นหายาก	3.05	1.16	ป	3.10	1.03	ป	3.31	1.05	ป	3.11	1.08	ป	3.14	1.11	ป	3.12	1.09	ป
รวม	2.90	0.67	ป	2.94	0.56	ป	3.15	0.63	ป	2.98	0.61	ป	2.95	0.64	ป	2.97	0.63	ป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 15 พบว่า นักเรียนพบปัญหาด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.97$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว พบว่า นักเรียนพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{x} = 3.37$) จำนวนหนังสืออ้างอิงไม่พอแก่ความต้องการ ($\bar{x} = 3.26$) และหนังสืออ้างอิงที่ต้องการผู้อ่านกำลังใช้ ($\bar{x} = 3.19$) เป็นต้น

เมื่อแยกระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับดังนี้ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{x} = 3.30$) หนังสืออ้างอิงที่ต้องการชำระ ($\bar{x} = 3.16$) และหนังสืออ้างอิงมีไม่ครบชุด ($\bar{x} = 3.14$) เป็นต้น

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.94$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เรียงตามลำดับดังนี้ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{x} = 3.38$) จำนวนหนังสืออ้างอิงไม่พอแก่ความต้องการ ($\bar{x} = 3.35$) และหนังสืออ้างอิงที่ต้องการผู้อ่านกำลังใช้ ($\bar{x} = 3.16$) เป็นต้น

เมื่อแยกระดับชั้น ม.6 พบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ หนังสืออ้างอิงที่ต้องการชำระ ($\bar{x} = 3.50$) หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{x} = 3.49$) และหนังสืออ้างอิงมีไม่ครบชุด ($\bar{x} = 3.46$) เป็นต้น

นักเรียนชายพบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.98$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนชายพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{x} = 3.39$) หนังสืออ้างอิงไม่พอแก่ความต้องการ ($\bar{x} = 3.36$) และหนังสืออ้างอิง ที่ต้องการผู้อ่านกำลังใช้ ($\bar{x} = 3.26$) เป็นต้น

นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิงโดยส่วนรวม ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.90$)
เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิงระดับปานกลางเรียงตามลำดับ
ดังนี้ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{x} = 3.34$) หนังสืออ้างอิงที่ต้องการชำระ ($\bar{x} = 3.23$)
และหนังสืออ้างอิงมีไม่ครบชุด ($\bar{x} = 3.17$) เป็นต้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเภทของปัญหา ระดับชั้น และเพศ

ปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ไม่มีหนังสือพิมพ์ชื่อที่ต้องการ	3.06	1.17	ป	2.98	1.15	ป	3.21	1.21	ป	3.08	1.18	ป	3.04	1.17	ป	3.06	1.17	ป
- ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง	3.25	1.14	ป	3.26	1.02	ป	3.22	1.01	ป	3.33	1.07	ป	3.17	1.07	ป	3.25	1.07	ป
- ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ	3.23	1.12	ป	3.46	1.14	ป	3.34	1.00	ป	3.33	1.11	ป	3.37	1.10	ป	3.35	1.11	ป
- หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก	3.46	1.12	ป	3.48	1.13	ป	3.47	1.05	ป	3.44	1.11	ป	3.50	1.11	ป	3.47	1.11	ป
- ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป	3.34	1.12	ม	3.73	1.07	ม	3.88	1.00	ม	3.62	1.14	ม	3.58	1.18	ป	3.60	1.14	ม
รวม	3.26	1.11	ป	3.38	1.12	ป	3.42	1.10	ป	3.36	1.12	ป	3.33	1.13	ป	3.34	1.08	ป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 16 นักเรียนพบปัญหาด้านการใช้หนังสือพิมพ์โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.34$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนพบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{x} = 3.60$) รองลงมาเป็นปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{x} = 3.47$) ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{x} = 3.35$) ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง ($\bar{x} = 3.25$) และ ไม่มีหนังสือพิมพ์ซื้อที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.06$)

เมื่อแยกระดับชั้นแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 ม.5 ม.6 พบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์โดยส่วนรวมระดับปานกลางทุกระดับ ($\bar{x} = 3.26, 3.38, \text{ และ } 3.42$) แต่เมื่อแยกแต่ละปัญหาพบว่า

นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับปานกลาง ได้แก่ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{x} = 3.46$) ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{x} = 3.34$) ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง ($\bar{x} = 3.25$) ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{x} = 3.23$) และ ไม่มีหนังสือพิมพ์ซื้อที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.06$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{x} = 3.73$) รองลงมาเป็นปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{x} = 3.48$) ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{x} = 3.46$) ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง ($\bar{x} = 3.26$) และ ไม่มีหนังสือพิมพ์ซื้อที่ต้องการ ($\bar{x} = 2.08$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{x} = 3.88$) รองลงมาเป็นปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{x} = 3.47$) ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{x} = 3.34$) ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง ($\bar{x} = 3.22$) และ ไม่มีหนังสือพิมพ์ซื้อที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.21$)

นักเรียนชายพบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนชายพบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{x} = 3.62$) รองลงมาเป็นปัญหาาระดับปานกลาง ได้แก่ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{x} = 3.44$) ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง ($\bar{x} = 3.33$) ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{x} = 3.33$) และ ไม่มีหนังสือพิมพ์ซื้อที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.08$)

นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) เมื่อแยกแต่ละ
ปัญหาแล้ว นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับปานกลางทั้งหมด เรียงตามลำดับดังนี้
ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{x} = 3.58$) หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{x} = 3.50$)
ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{x} = 3.37$) ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง ($\bar{x} = 3.18$) และ
ไม่มีหนังสือพิมพ์ชื่อที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.04$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ จำแนกตามประเภทของปัญหา ระดับชั้น และเพศ

ปัญหาด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่	3.56	1.10	ป	3.64	1.02	ม	3.59	1.04	ป	3.62	1.12	ม	3.56	0.98	ป	3.60	1.05	ม
- ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน	3.53	1.04	ป	3.65	0.93	ม	3.68	0.96	ม	3.59	1.00	ป	3.62	0.96	ม	3.61	0.98	ม
- ไม่ทราบวิธีหาเรื่องที่ต้องการ	3.38	1.03	ป	3.54	1.01	ป	3.48	0.91	ป	3.44	1.04	ป	3.49	0.95	ป	3.46	1.00	ป
- เอกสารถูกเก็บในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก	3.31	1.02	ป	3.33	0.96	ป	3.51	0.97	ป	3.33	0.99	ป	3.39	0.99	ป	3.36	0.99	ป
- การจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือ ทำให้ยากแก่การค้นหา	3.28	1.06	ป	3.33	1.01	ป	3.42	0.92	ป	3.33	1.03	ป	3.33	0.99	ป	3.33	1.01	ป
- เอกสารเก่าล้าสมัย	3.08	1.13	ป	3.30	1.10	ป	3.61	1.04	ม	3.36	1.16	ป	3.18	1.07	ป	3.27	1.11	ป
รวม	3.35	1.01	ป	3.46	1.00	ป	3.54	1.02	ป	3.44	1.04	ป	3.42	0.98	ป	3.43	1.02	ป

จากตารางที่ 17 นักเรียนพบปัญหาด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$) แต่เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนพบปัญหาระดับมากที่สุดคือ ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน ($\bar{x} = 3.61$) และไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่ ($\bar{x} = 3.60$) รองลงมาเป็นปัญหา ระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบวิธีการหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.46$) เอกสารถูกเก็บไว้ในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.36$) การจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือ ทำให้ยากแก่การ ค้นหา ($\bar{x} = 3.33$) และเอกสารเก่าล้าสมัย ($\bar{x} = 3.27$)

เมื่อจำแนกตามระดับชั้น นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.55$) เมื่อจำแนกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่ ($\bar{x} = 3.56$) ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน ($\bar{x} = 3.53$) ไม่ทราบวิธีการหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.38$) เอกสารถูกเก็บไว้ในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.31$) การจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือทำให้ยากแก่การค้นหา ($\bar{x} = 3.28$) และเอกสารเก่าล้าสมัย ($\bar{x} = 3.08$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.46$) เมื่อจำแนกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาระดับมากที่สุดคือ ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน ($\bar{x} = 3.65$) และไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่ ($\bar{x} = 3.64$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบวิธีการหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.54$) เอกสารถูกเก็บไว้ในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.33$) การจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือทำให้ยากแก่การค้นหา ($\bar{x} = 3.33$) และเอกสารเก่าล้าสมัย ($\bar{x} = 3.30$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.54$) เมื่อจำแนกปัญหาแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาระดับมากที่สุดคือ ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน ($\bar{x} = 3.68$) และเอกสารเก่าล้าสมัย ($\bar{x} = 3.61$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่ ($\bar{x} = 3.59$) เอกสารถูกเก็บไว้ในชั้นใช้ไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.51$) ไม่ทราบวิธีการหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.48$) และการจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือทำให้ยากแก่การค้นหา ($\bar{x} = 3.42$)

นักเรียนชายพบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อจำแนกปัญหาแล้ว นักเรียนชายพบปัญหาระดับมาก คือ ไม่ทราบว่าจะต้องสรุปหรือไม่ ($\bar{x} = 3.62$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบว่าจะต้องสรุปหรือไม่ ($\bar{x} = 3.59$) ไม่ทราบวิธีหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.44$) เอกสารเก่าล้าสมัย ($\bar{x} = 3.36$) เอกสารถูกเก็บในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.33$) และการจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือ ทำให้ยากแก่การค้นหา ($\bar{x} = 3.38$)

นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$) เมื่อจำแนกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนชายพบปัญหาระดับมาก คือ ไม่ทราบว่าจะต้องสรุปหรือไม่ ($\bar{x} = 3.62$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบว่าจะต้องสรุปหรือไม่ ($\bar{x} = 3.56$) ไม่ทราบวิธีหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{x} = 3.49$) เอกสารถูกเก็บในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก ($\bar{x} = 3.39$) การจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือ ทำให้ยากแก่การค้นหา ($\bar{x} = 3.33$) และ เอกสารล้าสมัย ($\bar{x} = 3.18$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุด จำแนกตามรายการปัญหา ระดับชั้น และ เพศ

ปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุด	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ไม่ทราบวิธีใช้บัตรรายการ	2.49	1.19	น	2.75	1.16	ป	3.28	1.20	ป	2.80	1.20	ป	2.69	1.21	ป	2.75	1.21	ป
- บัตรรายการเรียงไว้สับสน	2.58	1.09	น	2.70	1.07	ป	3.29	1.13	ป	2.85	1.12	ป	2.67	1.10	ป	2.77	1.12	ป
- ข้อความในบัตรรายการไม่ชัดเจน	2.88	1.09	ป	2.78	1.08	ป	3.24	1.08	ป	2.95	1.09	ป	2.87	1.10	ป	2.91	1.09	ป
- บัตรรายการอัดแน่นเกินไป	2.84	1.13	ป	2.88	1.06	ป	3.26	1.03	ป	2.99	1.10	ป	2.89	1.08	ป	2.94	1.09	ป
- หนังสือและวารสารใหม่ชั้นชั้นล่าช้า	3.25	1.14	ป	3.16	1.04	ป	3.44	1.06	ป	3.29	1.08	ป	3.21	1.10	ป	3.25	1.09	ป
- บริการยืมล่าช้า	2.82	1.13	ป	2.77	1.12	ป	3.42	1.14	ป	2.99	1.14	ป	2.84	1.16	ป	2.91	1.15	ป
- จำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ	2.95	1.23	ป	3.04	1.17	ป	3.34	1.12	ป	3.03	1.20	ป	3.10	1.19	ป	3.07	1.19	ป

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ปัญหาด้านการใช้บริการ ห้องสมุด	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- หาหนังสือและวารสาร ไม่พบ	3.32	1.12	ป	3.41	1.03	ป	3.38	1.12	ป	3.42	1.11	ป	3.30	1.05	ป	3.36	1.08	ป
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ไม่เต็มใจให้บริการ	2.87	1.25	ป	2.83	1.23	ป	3.17	1.13	ป	3.83	1.22	ม	3.01	1.22	ป	2.91	1.22	ป
- ไม่ได้รับความช่วยเหลือ จากบรรณารักษ์	2.70	1.21	ป	2.79	1.21	ป	3.02	1.13	ป	2.78	1.19	ป	2.83	1.21	ป	2.80	1.20	ป
รวม	2.72	0.70	ป	2.74	0.66	ป	3.28	0.76	ป	2.82	0.70	ป	2.78	0.71	ป	2.80	0.71	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 18 นักเรียนพบปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุด โดยส่วนรวมระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.80$) เมื่อแยกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ทาหนังสือและวารสารไม่พบ ($\bar{x} = 3.36$) หนังสือและวารสารใหม่ชั้นชั้น ล่าช้า ($\bar{x} = 3.25$) และจำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.07$) เป็นต้น

เมื่อพิจารณาตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 ม.5 และ ม.6 พบปัญหา ด้านการใช้บริการห้องสมุด โดยส่วนรวมระดับปานกลางเหมือนกันทั้ง 3 ระดับชั้น ($\bar{x} = 2.72, 2.74, \text{ และ } 3.28$) แต่เมื่อแยกปัญหาแต่ละปัญหาแล้ว

นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ทาหนังสือ และวารสารไม่พบ ($\bar{x} = 3.32$) หนังสือและวารสารใหม่ชั้นชั้นล่าช้า ($\bar{x} = 3.25$) และจำนวน ที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 2.95$) เป็นต้น

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้ ทา หนังสือและวารสารไม่พบ ($\bar{x} = 3.41$) หนังสือและวารสารใหม่ชั้นชั้นล่าช้า ($\bar{x} = 3.16$) และจำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.04$) เป็นต้น

นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือและวารสาร ใหม่ชั้นชั้นล่าช้า ($\bar{x} = 3.44$) บริการยืมล่าช้า ($\bar{x} = 3.42$) และทาหนังสือและวารสารไม่พบ ($\bar{x} = 3.38$) เป็นต้น

นักเรียนชายพบปัญหาการใช้บริการห้องสมุดโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$) เมื่อจำแนกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนชายพบปัญหาระดับมาก คือ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่เต็มใจ ให้บริการ ($\bar{x} = 3.83$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ทาหนังสือและวารสาร ไม่พบ ($\bar{x} = 3.42$) หนังสือและวารสารใหม่ชั้นชั้นล่าช้า ($\bar{x} = 3.29$) และจำนวนที่นั่งใน ห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.03$) เป็นต้น

นักเรียนหญิงพบปัญหาการใช้บริการห้องสมุดโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$) เมื่อจำแนกแต่ละปัญหาแล้ว นักเรียนหญิงพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ทาหนังสือ และวารสารไม่พบ ($\bar{x} = 3.30$) หนังสือและวารสารใหม่ชั้นชั้นล่าช้า ($\bar{x} = 3.29$) และ จำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.10$) เป็นต้น

ตอนที่ 5 ความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับความต้องการในด้านการใช้หนังสือ การใช้วารสาร การใช้หนังสืออ้างอิง การใช้หนังสือพิมพ์ การใช้เอกสารอื่น ๆ และการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 19-24 ดังนี้

ตารางที่ 19 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ

ความต้องการด้านการใช้หนังสือ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
- บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ	3.46	1.02	ป	3.53	0.94	ป	3.63	0.97	ม	3.59	0.94	ป	3.44	1.02	ป	3.52	0.98	ป
- จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ	3.56	0.87	ป	3.77	0.86	ม	3.59	0.92	ป	3.67	0.87	ม	3.62	0.89	ม	3.65	0.88	ม
- หนังสือที่มีผู้ส่งคืนแล้วต้องนำขึ้นชั้นโดยรวดเร็ว	3.59	0.93	ป	3.76	0.91	ม	3.54	0.95	ป	3.56	0.94	ป	3.75	0.91	ม	3.65	0.93	ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ปัญหาด้านการใช้บริการ ห้องสมุด	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- เรียงหนังสือบนชั้น ให้เป็นไปตามระเบียบ วิธีการจัดเรียงหนังสือ	3.56	0.94	ป	3.82	0.89	ม	3.56	0.95	ป	3.56	0.95	ป	3.78	0.90	ม	3.66	0.93	ม
- มีการค้นหารายชื่อ หนังสือด้วยคอมพิวเตอร์	3.77	1.15	ม	3.89	1.12	ม	3.68	1.00	ม	3.73	1.16	ม	3.88	1.04	ม	3.80	1.11	ม
รวม	3.59	0.72	ป	3.75	0.66	ม	3.60	0.80	ม	3.62	0.74	ม	3.69	0.69	ม	3.66	0.72	ม

จากตารางที่ 19 พบว่า ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดด้านการใช้หนังสือของนักเรียน โดยส่วนรวมนักเรียนมีความต้องการระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) เมื่อจำแนกความต้องการ พบว่านักเรียนมีความต้องการด้านการใช้หนังสือระดับมากดังนี้ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.80$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{x} = 3.66$) จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{x} = 3.65$) และหนังสือที่มีผู้สงวนแล้วต้องนำชั้นขึ้นโดยรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.65$) ส่วนความต้องการระดับปานกลาง คือ บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.52$)

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นแล้ว พบว่านักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.59$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการระดับมาก คือ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.77$) ความต้องการรองลงมาเป็นระดับปานกลาง ได้แก่ หนังสือที่มีผู้สงวนแล้ว ต้องนำชั้นขึ้นโดยรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.59$) จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{x} = 3.56$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{x} = 3.56$) และบริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.46$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการระดับมากดังนี้ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.89$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{x} = 3.82$) จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{x} = 3.77$) และหนังสือที่มีผู้สงวนแล้วต้องนำชั้นขึ้นโดยรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.76$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.53$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการระดับมากดังนี้ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.68$) และบริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.63$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{x} = 3.59$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{x} = 3.56$) และหนังสือที่มีผู้สงวนแล้วต้องนำชั้นขึ้นโดยรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.54$)

นักเรียนชาย มีความต้องการด้านการใช้หนังสือโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละข้อแล้ว นักเรียนชายมีความต้องการระดับมากดังนี้ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.73$) และจัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{x} = 3.67$) ความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.59$) หนังสือที่ผู้ส่งคืนแล้วต้องนำชั้นชั้นโดยรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.56$) และเรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{x} = 3.56$)

นักเรียนหญิง มีความต้องการด้านการใช้หนังสือโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละข้อแล้ว นักเรียนหญิงมีความต้องการระดับมากดังนี้ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{x} = 3.88$) หนังสือที่ผู้ส่งคืนแล้วต้องนำชั้นชั้นโดยรวดเร็ว ($\bar{x} = 3.75$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{x} = 3.75$) และจัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{x} = 3.62$) ส่วนความต้องการระดับปานกลาง คือ บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.44$)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้วารสาร จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ

ความต้องการด้านการใช้วารสาร	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร	3.46	1.00	ป	3.52	0.99	ป	3.70	0.94	ม	3.57	1.00	ป	3.48	0.97	ป	3.53	0.99	ป
- ให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร	3.44	0.98	ป	3.48	0.91	ป	3.62	0.99	ม	3.50	0.97	ป	3.48	0.95	ป	3.49	0.95	ป
- ทำรายชื่อบริการที่ห้องสมุดรับใหม่ แจกให้ผู้ใช้ได้ทราบ	3.55	0.99	ป	3.75	0.94	ม	3.64	0.99	ม	3.69	0.93	ม	3.60	1.01	ม	3.65	0.97	ม
- จัดทรวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น	3.62	1.00	ม	3.86	0.93	ม	3.59	0.97	ป	3.76	0.97	ม	3.66	0.97	ม	3.71	0.97	ม
- ให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด	3.55	1.11	ป	3.53	1.05	ป	3.52	1.03	ป	3.50	1.09	ป	3.58	1.04	ป	3.53	1.07	ป
รวม	3.52	0.78	ป	3.63	0.73	ม	3.62	0.75	ม	3.60	0.74	ม	3.56	0.77	ป	3.58	0.75	ป

จากตารางที่ 20 พบว่าความต้องการในด้านการใช้วารสารของนักเรียนโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.58$) แต่เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนมีความต้องการระดับมาก คือ จัดทวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{x} = 3.71$) และทำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ($\bar{x} = 3.65$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ($\bar{x} = 3.53$) ให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด ($\bar{x} = 3.53$) และให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร ($\bar{x} = 3.49$)

เมื่อแยกความต้องการแต่ละระดับชั้นแล้ว พบว่านักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการด้านการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.52$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการให้จัดทวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้นในระดับมาก ($\bar{x} = 3.55$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ ทำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ($\bar{x} = 3.55$) ให้ยืมวารสารเย็บเล่ม ออกนอกห้องสมุด ($\bar{x} = 3.55$) ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ($\bar{x} = 3.46$) และให้คู่มือช่วย ค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร ($\bar{x} = 3.44$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการด้านการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการระดับมาก คือ จัดทวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{x} = 3.86$) และทำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ($\bar{x} = 3.75$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ ให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด ($\bar{x} = 3.53$) ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ($\bar{x} = 3.52$) และให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร ($\bar{x} = 3.48$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการด้านการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการระดับมาก คือ ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ($\bar{x} = 3.70$) ทำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ($\bar{x} = 3.64$) และให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร ($\bar{x} = 3.62$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ จัดทวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{x} = 3.59$) และให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด ($\bar{x} = 3.52$)

นักเรียนชายมีความต้องการในด้านการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.60$) แต่เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนชายมีความต้องการระดับมาก คือ จัดหา วารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{x} = 3.76$) และทำรายชื่วารสารที่ห้องสมุดรับใหม่ แจ้งให้ผู้ใช้ทราบ ($\bar{x} = 3.69$) ความต้องการรองลงมาเป็นระดับปานกลาง คือ ทำคู่มือแนะนำ วิธีใช้วารสาร ($\bar{x} = 3.57$) ให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่ม วารสาร ($\bar{x} = 3.50$) และให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด ($\bar{x} = 3.50$)

นักเรียนหญิงมีความต้องการในด้านการใช้วารสารโดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.56$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนหญิงมีความต้องการระดับมาก คือ จัดหา วารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{x} = 3.66$) และทำรายชื่วารสารที่ห้องสมุดรับใหม่ แจ้งให้ผู้ใช้ทราบ ($\bar{x} = 3.60$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ ให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด ($\bar{x} = 3.58$) ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ($\bar{x} = 3.48$) และให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับตัวเล่มวารสาร ($\bar{x} = 3.48$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ความต้องการในการใช้ห้องสมุด ด้านการใช้หนังสืออ้างอิง จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ

ความต้องการในด้านการ ใช้หนังสืออ้างอิง	ระดับชั้น									เพศ						รวม (N = 458)		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง					
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้ หนังสืออ้างอิง	3.41	1.03	ป	3.48	0.93	ป	3.68	1.03	ม	3.62	0.97	ม	3.34	1.00	ป	3.49	0.99	ป
- จัดหาหนังสืออ้างอิง เพิ่มขึ้น	3.52	1.02	ป	3.57	0.89	ป	3.57	1.01	ป	3.66	0.95	ม	3.42	0.99	ป	3.55	0.96	ป
- ทำบรรณานุกรมหนังสือ อ้างอิงที่มีในห้องสมุด	3.43	1.01	ป	3.48	0.94	ป	3.61	1.00	ม	3.53	1.00	ป	3.43	0.97	ป	3.48	0.98	ป
- จัดเรียงหนังสืออ้างอิง บนชั้นให้เป็นระเบียบ	3.66	0.96	ม	3.94	0.84	ม	3.72	1.10	ม	3.82	0.96	ม	3.73	0.94	ม	3.78	0.95	ม
รวม	3.50	0.82	ป	3.62	0.73	ม	3.64	0.86	ม	3.66	0.79	ม	3.48	0.79	ป	3.58	0.79	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 21 พบว่านักเรียนมีความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนมีความต้องการให้จัดเรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นระเบียบในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$) รองลงมาเป็นระดับปานกลาง คือ จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.55$) ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{X} = 3.49$) และทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด ($\bar{X} = 3.48$)

เมื่อจำแนกตามระดับชั้น นักเรียนระดับชั้น ม.4 พบว่าความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.50$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการให้จัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบ ระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.52$) ทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.43$) และทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{x} = 3.41$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 พบว่าความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้วนักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการให้จัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$) รองลงมาเป็นระดับปานกลาง ได้แก่ จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.57$) ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{x} = 3.48$) และทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.48$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบว่าความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมเฉลี่ยแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 พบว่าความต้องการในการใช้หนังสืออ้างอิงระดับมาก คือ จัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบ ($\bar{x}=3.72$) ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{x} = 3.68$) และทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด ($\bar{x} = 3.61$) ความต้องการในระดับปานกลาง คือ จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.57$)

นักเรียนชายมีความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.66$) เมื่อจำแนกความต้องการในแต่ละอย่างแล้วพบว่า นักเรียนชายมีความต้องการระดับมาก คือ จัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบ ($\bar{x}=3.82$) จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{x}=3.66$) และทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{x}=3.62$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ ทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด ($\bar{x}=3.53$)

นักเรียนหญิงมีความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง โดยส่วนรวมระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.48$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละอย่างแล้ว พบว่า นักเรียนหญิงต้องการให้จัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบ ระดับมาก ($\bar{x}=3.73$) รองลงมาในระดับปานกลาง ได้แก่ ทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด ($\bar{x}=3.43$) จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{x}=3.42$) และทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{x}=3.34$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้หนังสือพิมพ์ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ

ความต้องการในด้านการ ใช้หนังสือพิมพ์	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- ขยายบริเวณที่นั่งอ่าน หนังสือพิมพ์	3.70	0.98	ม	3.95	0.92	ม	3.60	1.04	ม	3.83	0.96	ม	3.71	1.00	ม	3.78	0.98	ม
- บอกรับรายชื่อหนังสือ- พิมพ์เพิ่มมากขึ้น	3.70	1.06	ม	3.77	0.93	ม	3.53	0.99	ป	3.66	1.01	ม	3.74	0.99	ม	3.69	1.00	ม
- บอกรับจำนวนฉบับของ แต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น	3.60	1.06	ม	3.63	1.07	ม	3.51	0.94	ป	3.55	1.06	ป	3.64	1.02	ม	3.59	1.04	ป
- ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับ ย้อนหลังออกจาก ห้องสมุดได้	3.78	1.11	ม	3.54	1.08	ป	3.78	1.08	ม	3.62	1.15	ม	3.75	0.78	ม	3.68	1.10	ม
รวม	3.69	0.83	ม	3.72	0.78	ม	3.68	1.08	ม	3.67	0.83	ม	3.71	0.78	ม	3.69	0.81	ม

จากตารางที่ 22 พบว่านักเรียนมีความต้องการใช้หนังสือพิมพ์ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.69$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้านแล้วพบว่านักเรียนมีความต้องการระดับมาก คือ ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.78$) บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.69$) และยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{x}=3.68$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ บอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.59$)

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.69$) เมื่อจำแนกความต้องการในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนระดับชั้น ม.4 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ทุกด้านระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{x}=3.78$) ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.70$) บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.70$) และบอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.60$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.72$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้าน นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.95$) บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.77$) และบอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.63$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{x}=3.54$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้าน นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{x}=3.78$) และขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.60$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.53$) และบอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.51$)

นักเรียนชายมีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ โดยส่วนรวมระดับมา ($\bar{x}=3.67$) เมื่อจำแนกความต้องการในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนชายมีความต้องการระดับมาก คือ ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{x}=3.83$) บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.66$) และ

ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{x}=3.62$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ
 บอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.55$)

นักเรียนหญิงมีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.71$)
 เมื่อจำแนกความต้องการในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนหญิงมีความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์
 ระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้
 ($\bar{x}=3.75$) บอกรับรายชื่อนี้หนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.74$) ชยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์
 ($\bar{x}=3.71$) และบอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ($\bar{x}=3.64$)

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ

ความต้องการในด้าน การใช้เอกสารอื่น ๆ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- จัดบริการแนะนำการใช้ ทรัพยากรห้องสมุด	3.65	1.01	ม	3.66	1.03	ม	3.62	1.09	ม	3.71	1.06	ม	3.58	0.99	ป	3.65	1.03	ม
- มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ ประกอบการค้นคว้า	3.60	0.95	ม	3.71	0.98	ม	3.60	0.91	ม	3.63	0.96	ม	3.66	0.95	ม	3.65	0.95	ม
- ส่งข่าวสารห้องสมุด ไปตามระดับชั้นต่าง ๆ	3.67	1.05	ม	3.63	1.00	ม	3.59	1.03	ป	3.69	1.03	ม	3.58	1.01	ป	3.64	0.83	ม
รวม	3.64	0.84	ม	3.67	0.80	ม	3.60	0.87	ม	3.68	0.85	ม	3.61	0.81	ม	3.64	0.83	ม

จากตารางที่ 23 พบว่า นักเรียนมีความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.64$) เมื่อจำแนกแต่ละด้านแล้วนักเรียนมีความต้องการระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{x}=3.65$) มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ($\bar{x}=3.65$) และส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{x}=3.64$)

เมื่อจำแนกตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนระดับ ม.4 มีความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.64$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้าน นักเรียนระดับ ม.4 มีความต้องการทุกด้านระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ ส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{x}=3.67$) จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{x}=3.65$) และมีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ($\bar{x}=3.60$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.67$) เมื่อจำแนกความต้องการในแต่ละด้าน นักเรียนมีความต้องการในทุกด้านระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ($\bar{x}=3.71$) จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{x}=3.68$) และส่งข่าวจากห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{x}=3.63$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.60$) เมื่อจำแนกความต้องการในแต่ละด้าน นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการใช้เอกสารอื่น ๆ ระดับมาก ได้แก่ จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{x}=3.62$) และมีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ($\bar{x}=3.60$) และมีความต้องการให้ส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.59$)

นักเรียนชายมีความต้องการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้านแล้ว นักเรียนชายมีความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ ทุกด้านระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{x}=3.71$) ส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{x}=3.69$) และมีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ($\bar{x}=3.63$)

นักเรียนหญิงมีความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x} = 3.61$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้านแล้ว นักเรียนหญิงมีความต้องการให้มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง

ได้แก่ จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{x} = 3.58$) และส่งข่าวห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.58$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ จำแนกตามความต้องการ ระดับชั้น และเพศ

ความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ	ระดับชั้น									เพศ						รวม		
	ม.4			ม.5			ม.6			ชาย			หญิง			(N = 458)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ	$\bar{x}$	S.D.	แปล ความ
- จัดหาคอมพิวเตอร์ ช่วยการค้นคว้า	3.99	1.02	ม	3.97	1.15	ม	3.60	1.16	ม	3.90	1.15	ม	3.92	1.07	ม	3.91	1.11	ม
- จัดบริการตอบคำถาม และช่วยค้นคว้า	3.84	0.94	ม	3.91	1.03	ม	3.70	1.02	ม	3.83	0.96	ม	3.85	1.04	ม	3.84	0.99	ม
- แนะนำการใช้ห้องสมุด	3.55	1.00	ป	3.59	1.04	ป	3.67	0.99	ม	3.64	1.02	ม	3.57	1.01	ป	3.59	1.01	ป
- แนะนำการอ่าน	3.35	1.08	ป	3.54	1.03	ป	3.68	0.93	ม	3.56	1.02	ป	3.42	1.06	ป	3.49	1.04	ป
- จัดทำที่นั่งให้เพียงพอ	3.69	1.03	ม	3.92	0.94	ม	3.76	0.90	ม	3.80	0.94	ม	3.79	1.01	ม	3.79	0.97	ม
- ติดตามทวงหนังสือ จากผู้ยืม ไปเกินกำหนด	3.58	1.11	ป	3.62	1.09	ม	3.68	0.96	ม	3.63	1.08	ม	3.60	1.07	ม	3.61	1.08	ม
รวม	3.67	0.73	ม	3.76	0.76	ม	3.68	0.76	ม	3.72	0.76	ม	3.69	0.74	ม	3.71	0.75	ม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 24 พบว่านักเรียนมีความต้องการด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.71$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้านแล้ว นักเรียนมีความต้องการระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.91$) จัดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.84$) จัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{x}=3.79$) และติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ($\bar{x}=3.61$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ แนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{x}=3.59$) และแนะนำการอ่าน ($\bar{x}=3.49$)

เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่านักเรียน ม.4 มีความต้องการด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.67$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละด้านแล้ว พบว่านักเรียนระดับ ม.4 มีความต้องการระดับมาก คือ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.99$) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.84$) และจัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{x}=3.69$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ ติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ($\bar{x}=3.58$) แนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{x}=3.55$) และแนะนำการอ่าน ($\bar{x}=3.35$)

นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.76$) เมื่อจำแนกความต้องการ นักเรียนระดับชั้น ม.5 มีความต้องการระดับมาก คือ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.97$) จัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{x}=3.92$) จัดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.91$) และติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ($\bar{x}=3.62$) ความต้องการระดับปานกลาง คือ แนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{x}=3.59$) และแนะนำการอ่าน ($\bar{x}=3.54$)

นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.68$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้านแล้ว นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีความต้องการระดับมากในทุก ๆ ด้าน ดังนี้ จัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{x}=3.76$) จัดบริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.70$) แนะนำการอ่าน ($\bar{x}=3.68$) ติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ($\bar{x}=3.68$) แนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{x}=3.67$) และจัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.60$)

นักเรียนชายมีความต้องการด้านการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ โดยส่วนรวมระดับมาก ($\bar{x}=3.72$) เมื่อแยกความต้องการแต่ละด้านพบว่านักเรียนชายมีความต้องการระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.90$) จัดบริการตอบคำถามและ

ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x}=3.83$) จัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{x}=3.80$) แนะนำการใช้ห้องสมุด ($\bar{x}=3.64$) และติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ($\bar{x}=3.63$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ แนะนำการอ่าน ($\bar{x} = 3.56$)

นักเรียนหญิงมีความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ โดยส่วนรวม ระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อจำแนกความต้องการแต่ละด้านพบว่า นักเรียนหญิงมีความต้องการระดับมาก ดังนี้ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.92$) จัดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ($\bar{x} = 3.85$) จัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{x} = 3.79$) และติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ($\bar{x} = 3.60$)

อย่างไรก็ตามนักเรียนระดับชั้น ม.5 และ ม.6 ได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้

นักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวน 2 คน และนักเรียนระดับชั้น ม.6 จำนวน 2 คน เสนอให้เพิ่มปริมาณหนังสือทุกชนิด ในขณะที่นักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวน 2 คน และระดับชั้น ม.6 จำนวน 1 คน เสนอให้เพิ่มวารสารให้มีชื่อเรื่องมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีนักเรียนเสนอให้ห้องสมุดปรับปรุงด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการเพิ่มปริมาณทรัพยากรห้องสมุด คือ นักเรียนระดับชั้น ม.5 เสนอให้เปิดเครื่องปรับอากาศตลอดทั้งวัน มีเครื่องถ่ายเอกสารในห้องสมุด และติดไฟเพิ่มให้สว่างกว่าเดิม จำนวนอย่างละ 1 คน นักเรียนระดับชั้น ม.6 จำนวน 1 คน เสนอให้แบ่งที่นั่งอ่านเฉพาะส่วนและนักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวน 1 คน มีความคิดเห็นว่าห้องสมุดอยู่สูงเกินไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในด้านวัตถุประสงค์ ประเภทของทรัพยากรที่ใช้ ตลอดจนหมวดวิชาที่ใช้ และศึกษาปัญหา ความต้องการ ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวเหตุผลไว้ว่า นักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ประสบปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ และต้องการให้มีการปรับปรุงด้านทรัพยากรห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของภาคปลายปีการศึกษา 2536 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 458 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.16 ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS = Statistical Package for Social Science)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปและอภิปรายได้ ดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 458 คน เป็นนักเรียนชายร้อยละ 53.5 นักเรียนหญิงร้อยละ 46.5 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นพบว่า เป็นนักเรียนระดับชั้น ม.4 ร้อยละ 40.6 ระดับชั้น ม.5 ร้อยละ 39.7 และระดับชั้น ม.6 ร้อยละ 19.7

2. สภาพการใช้ห้องสมุด

วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดนักเรียนจำนวนมากที่สุดใช้ห้องสมุดเพื่อทำรายงาน คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาได้แก่เพื่อเตรียมตัวสอบ และเพื่อความเพลิดเพลิน คิดเป็นร้อยละ 55.2 และ 44.8 ตามลำดับ

นักเรียนส่วนมากใช้ห้องสมุดไม่แน่นอน แล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 64.8 รองลงมาใช้มากกว่า 1 ครั้งใน 1 สัปดาห์ และใช้มากกว่า 1 ครั้งใน 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 16.6 และ 9.6 ตามลำดับ

นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงมาใช้เมื่อมีชั่วโมงว่าง และใช้ช่วยเย็นหลังเลิกเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.4 และ 10.9 ตามลำดับ

วิธีได้รับความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุด นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการเคยเรียน วิธีการใช้ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาใช้ห้องสมุดโดยการลองใช้ด้วยตนเอง และถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 48.7 และ 16.8 ตามลำดับ

การค้นหาทรัพยากรห้องสมุด นักเรียนส่วนใหญ่ค้นจากตู้บัตรรายการ คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาเดินหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุด และถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 45.6 และ 36.2 ตามลำดับ

3. การใช้ทรัพยากรห้องสมุด

ในเวลา 1 เดือน นักเรียนใช้ทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทโดยเฉลี่ยระดับน้อย ($\bar{x}=1.84$) หรือใช้ 4-6 เล่ม/เดือน และในทรัพยากรแต่ละประเภทมีการใช้โดยเฉลี่ยระดับน้อยเช่นเดียวกัน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย หนังสือภาษาไทย วารสารภาษาไทย หนังสืออ้างอิงภาษาไทย หนังสือภาษาอังกฤษ จุลสาร และหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ แต่นักเรียนใช้กฤตภาคโดยเฉลี่ยระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.57$)

ความเพียงพอของทรัพยากรห้องสมุด นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดทุกประเภทมีความเพียงพอต่อการใช้ ทรัพยากรที่นักเรียนร้อยละ 84.5 ซึ่งเป็นจำนวนสูงสุดเห็นว่ามีความเพียงพอต่อการใช้คือ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย นักเรียนชายจำนวนสูงสุดร้อยละ 45.9 มีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์ภาษาไทยมีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนหญิงจำนวนสูงสุดร้อยละ 40.3 มีความเห็นว่าหนังสืออ้างอิงภาษาไทยมีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนระดับชั้น ม.4 จำนวนสูงสุดร้อยละ 34.1 มีความเห็นว่าหนังสือภาษาไทยมีความเพียงพอต่อการใช้นักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวนสูงสุดร้อยละ 34.3 มีความเห็นว่า หนังสืออ้างอิงภาษาไทย

มีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนระดับชั้น ม.6 จำนวนสูงสุด ร้อยละ 18.1 มีความเห็นว่าหนังสือภาษาอังกฤษ และหนังสืออ้างอิงภาษาไทย มีความเพียงพอต่อการใช้

ความเพียงพอของหนังสือแต่ละสาขา นักเรียนจำนวนสูงสุด ร้อยละ 75.1 มีความเห็นว่าหนังสือสาขามิติศาสตร์-ประวัติศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ รองลงมาจำนวน ร้อยละ 73.8 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาวรรณคดี มีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนชายจำนวนสูงสุด ร้อยละ 38.2 มีความเห็นว่า หนังสือสาขาวรรณคดี และสาขามิติศาสตร์-ประวัติศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนหญิง จำนวนสูงสุดร้อยละ 36.9 มีความเห็นว่าหนังสือสาขามิติศาสตร์-ประวัติศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนระดับชั้น ม.4 จำนวนสูงสุด ร้อยละ 30.6 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาสังคมศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวนสูงสุด ร้อยละ 30.1 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาวรรณคดี และมิติศาสตร์-ประวัติศาสตร์ มีความเพียงพอต่อการใช้ นักเรียนระดับชั้น ม.6 จำนวนสูงสุด ร้อยละ 15.9 มีความเห็นว่าหนังสือรวมเรื่องมีความเพียงพอต่อการใช้

ความทันสมัยของหนังสือแต่ละสาขา นักเรียนจำนวนสูงสุดร้อยละ 65.7 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาศิลปกรรมและการบันเทิงมีความทันสมัย นักเรียนชายจำนวนสูงสุดร้อยละ 36.0 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาศิลปกรรมและการบันเทิง มีความทันสมัย นักเรียนหญิงจำนวนสูงสุดร้อยละ 30.8 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาวิทยาศาสตร์มีความทันสมัย นักเรียนระดับชั้น ม.4 จำนวนสูงสุดร้อยละ 25.5 มีความเห็นว่าหนังสือสาขาศิลปกรรมและการบันเทิงมีความทันสมัย นักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวนสูงสุดร้อยละ 25.3 มีความเห็นว่าหนังสือสาขามหาสารคามศาสตร์ มีความทันสมัย นักเรียนระดับชั้น ม.6 จำนวนสูงสุดร้อยละ 15.1 มีความเห็นว่า หนังสือสาขาศิลปกรรมและการบันเทิง มีความทันสมัย

4. ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด และการบริการห้องสมุด

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือวารสาร หนังสืออ้างอิง หนังสือพิมพ์ เอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสารการประชุม รายงาน จุลสาร กฤตภาค ฯลฯ และการบริการของห้องสมุด ปรากฏว่าปัญหาส่วนใหญ่ที่นักเรียนพบเป็นปัญหาระดับปานกลาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ปัญหาการใช้หนังสือ นักเรียนพบปัญหาระดับมาก คือ หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพชำรุด ($\bar{X}=3.54$) และหนังสือที่ต้องการค้นคว้า ไม่มีในห้องสมุด ($\bar{X}=3.50$)

4.2 ปัญหาการใช้วารสาร นักเรียนพบปัญหาการใช้วารสารทุกปัญหาระดับปานกลาง ปัญหา 3 อันดับแรก คือ วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด ($\bar{X}=3.36$) การค้นหาวารสารใช้เวลามาก ($\bar{X}=3.30$) และห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุดและห้องสมุดนำวารสารใหม่ออกล่าช้าซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=3.27$)

4.3 ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง นักเรียนพบปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิงทุกปัญหาระดับปานกลาง ปัญหา 3 อันดับแรก คือ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย ($\bar{X}=3.37$) จำนวนหนังสืออ้างอิงไม่พอแก่ความต้องการ ($\bar{X}=3.26$) หนังสืออ้างอิงที่ต้องการผู้อื่นกำลังใช้ ($\bar{X}=3.19$)

4.4 ปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ นักเรียนพบปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ($\bar{X}=3.60$) ปัญหารองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหา 2 อันดับแรก คือ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก ($\bar{X}=3.47$) และที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ ($\bar{X}=3.35$)

4.5 ปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ นักเรียนพบปัญหาระดับมาก คือ ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน ($\bar{X}=3.61$) และไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่ ($\bar{X}=3.60$) รองลงมาเป็นปัญหาระดับปานกลาง คือ ไม่ทราบวิธีหาเรื่องที่ต้องการ ($\bar{X}=3.46$)

4.6 ปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุด นักเรียนพบปัญหาทุกปัญหาระดับปานกลาง ปัญหา 3 อันดับแรก คือ หาหนังสือและวารสารไม่พบ ($\bar{X}=3.36$) หนังสือและวารสารใหม่ขึ้นชั้นล่าช้า ($\bar{X}=3.25$) และจำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ ($\bar{X}=3.07$)

5. ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด และให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ

จากการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือ วารสาร หนังสืออ้างอิง หนังสือพิมพ์ เอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสารการประชุม รายงาน ฯลฯ และความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ ปรากฏว่านักเรียนมีความต้องการในระดับมาก รองลงมาในระดับปานกลาง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ความต้องการด้านการใช้หนังสือ นักเรียนมีความต้องการใช้หนังสือระดับมาก 3 อันดับแรก คือ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ ($\bar{X}=3.80$) เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ ($\bar{X}=3.66$) และจัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ($\bar{X}=3.65$)

5.2 ความต้องการด้านการใช้วารสาร นักเรียนมีความต้องการใช้วารสารระดับมาก คือ จัดหาวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ($\bar{X}=3.71$) และทำรายชื่วารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ($\bar{X}=3.65$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง คือ ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ($\bar{X}=3.03$)

5.3 ความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง นักเรียนมีความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิงระดับมาก คือ ให้จัดเรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นระเบียบ ($\bar{X}=3.78$) รองลงมาเป็นความต้องการระดับปานกลาง 2 อันดับแรก คือ จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=3.55$) และทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง ($\bar{X}=3.49$)

5.4 ความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ นักเรียนมีความต้องการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ ($\bar{X}=3.78$) บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้น ($\bar{X}=3.69$) และยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้ ($\bar{X}=3.68$)

5.5 ความต้องการด้านการใช้อเอกสารอื่น ๆ นักเรียนมีความต้องการระดับมากทุกด้าน คือ จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ($\bar{X}=3.65$) มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ($\bar{X}=3.65$) และส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ ($\bar{X}=3.64$)

5.6 ความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ นักเรียนมีความต้องการระดับมาก คือ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า ($\bar{X}=3.91$) จัดบริการตามคำถามและช่วยการค้นคว้า ($\bar{X}=3.84$) และจัดหาที่นั่งให้เพียงพอ ($\bar{X}=3.79$)

6. ข้อเสนอแนะที่นักเรียนเสนอให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรห้องสมุด

ข้อเสนอแนะที่นักเรียนต้องการให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากร 3 สาขาวิชา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นักเรียนระดับชั้น ม.4 เสนอให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากรห้องสมุด 3 สาขา ดังนี้

- สาขาวิทยาศาสตร์
- สาขาคณิตศาสตร์
- สาขาชีววิทยา

นักเรียนระดับชั้น ม.5 เสนอให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากร 3 สาขา ดังนี้

- สาขาวิทยาศาสตร์
- สาขาสังคมศึกษา
- สาขาคณิตศาสตร์

นักเรียนระดับชั้น ม.6 เสนอให้ห้องสมุดจัดหาทรัพยากร 3 สาขา ดังนี้

- สาขาวิทยาศาสตร์
- สาขาคณิตศาสตร์
- สาขาภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์

7. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ในจำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม 458 คน มีนักเรียนระดับชั้น ม.5 จำนวน 8 คน และนักเรียนระดับชั้น ม.6 จำนวน 4 คน ให้ข้อเสนอแนะแยกได้ 7 ประเด็น ดังนี้ เพิ่มปริมาณหนังสือทุกชนิด (ม.5 = 2 คน, ม.6 = 2 คน) เพิ่มวารสารให้มีชื่อเรื่องมากขึ้น (ม.5 = 2 คน, ม.6 = 1 คน) เปิดเครื่องปรับอากาศตลอดทั้งวัน (ม.5 = 1 คน) มีเครื่องถ่ายเอกสารในห้องสมุด (ม.5 = 1 คน) ติดไฟเพิ่มให้สว่างกว่านี้ (ม.5 = 1 คน) แบ่งที่นั่งอ่านเฉพาะส่วน (ม.6 = 1 คน) และห้องสมุดอยู่สูงเกินไป (ม.5 = 1 คน)

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ตามที่แยกเพศและระดับชั้นของนักเรียนนั้น ผลที่ได้ไม่แตกต่างกันมากนัก จึงอภิปรายผลในภาพรวมของนักเรียนทั้งหมด ดังนี้

สภาพการใช้ทรัพยากรห้องสมุด นักเรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดแล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำรายงาน (ร้อยละ 68.1) รองลงมาเพื่อเตรียมตัวสอบ (ร้อยละ 55.2) และเพื่อความเพลิดเพลิน (ร้อยละ 44.8) ดังนั้น วัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการ จึงสอดคล้องกับประเภทของทรัพยากรที่นักเรียนใช้ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย หนังสือภาษาไทย และวารสารภาษาไทย ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิชัย รักรุกศล เรื่อง "การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด และความสนใจในการเลือกอ่านของนักเรียนโรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2514" ที่ว่านักเรียนส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อเขียนรายงาน และเพื่ออ่านหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ ส่วนช่วงเวลาที่นักเรียนส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุด คือ ช่วงเวลาพักกลางวัน (ร้อยละ 65.3) รองลงมาใช้เมื่อมีชั่วโมงว่าง (ร้อยละ 45.4) และช่วงเย็นหลังเลิกเรียน (ร้อยละ 10.9) ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวนักเรียนพอจะมีเวลาเข้าห้องสมุดเพื่อค้นหาทรัพยากรตามความต้องการได้ ช่วงเวลาที่นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดน้อย คือ ช่วงพัก 10 นาที (ร้อยละ 9.0) เพราะเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ นักเรียนต้องทำกิจกรรมส่วนตัวจึงไม่มีเวลามาใช้ห้องสมุด และห้องสมุดอยู่ห่างจากตึกเรียน ดังนั้น เวลาเพียง 10 นาที จึงไม่เพียงพอที่นักเรียนจะมาใช้ห้องสมุดได้ นักเรียนส่วนใหญ่ได้ความรู้เรื่องการเข้าใช้ห้องสมุด จากการเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุด (ร้อยละ 62.2) รองลงมาใช้ห้องสมุดโดยการลองใช้ด้วยตนเอง (ร้อยละ 48.7) และถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด (ร้อยละ 16.8) จากการที่นักเรียนรู้เรื่องการเข้าใช้ห้องสมุดจากการเคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุด จึงสอดคล้องกับการค้นหาทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน โดยค้นจากตู้บัตรรายการ (ร้อยละ 61.4) ในปัจจุบันนี้ นักเรียนรู้จักวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุดได้ถูกต้องเนื่องจากการแนะนำการใช้ห้องสมุดในระดับชั้น ม.ต้น แต่มีการสอนการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น ซึ่งเป็นวิชาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ในระดับชั้น ม.ปลาย ดังนั้น ผลการวิจัยครั้งนี้จึงแตกต่างจากผลการวิจัยของ รัตพร ชิงธาดา เรื่อง "การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษาในสัปดาห์กลางปีการศึกษา 2512" ที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ไม่ทราบวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุด แต่การที่นักเรียนยังใช้วิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุดโดยเดินหาตามชั้นหรือตู้เก็บทรัพยากรห้องสมุด และถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด อาจเป็นเพราะหนังสือและทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ มีจำนวนไม่

มากนัก นักเรียนจึงเดินดูและทำได้โดยดูจากป้ายเลขหมู่ที่มีชื่อหมวดหนังสือกำกับ ส่วนเหตุผลที่นักเรียนถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุดอาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนเปิดดูบัตรรายการแล้วไปหาหนังสือที่ขึ้นไม่พบ จึงถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด เพื่อสำรวจว่ามีผู้ใดขอยืมไป ทรัพยากรห้องสมุดที่นักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.5) เห็นว่ามีความเพียงพอ คือ หนังสืออ้างอิงภาษาไทย รองลงมา คือ หนังสือภาษาไทย และหนังสือนิมฟ์ภาษาไทย จึงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน คือ เพื่อทำรายงานและเพื่อความเพลิดเพลิน แต่ไม่สอดคล้องกับแนวเหตุผลที่ว่า นักเรียนประสบปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดที่ไม่เพียงพอ ส่วนสาขาวิชาที่พบว่านักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.7) เห็นว่ามีความทันสมัย คือ สาขาศิลปกรรมและการบันเทิง รองลงมา คือ สาขาภาษาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ซึ่งหนังสือแต่ละสาขานั้นเป็นหนังสือที่นักเรียนต้องค้นคว้าเพื่อทำรายงานมาก เพราะแต่ละวิชาจะแยกสาขาย่อย ๆ หลายสาขา ทางห้องสมุดจึงจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรห้องสมุดเพิ่มเติมอยู่เสมอเพื่อให้เพียงพอกับการค้นคว้าของนักเรียน

ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ในการศึกษาปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียน ได้จำแนกปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาด้านการใช้หนังสือ ปัญหาด้านการใช้วารสาร ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง ปัญหาการใช้หนังสือนิมฟ์ ปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ

จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนพบปัญหา ดังนี้

1. ปัญหาด้านการใช้หนังสือ ปัญหาด้านการใช้หนังสือที่นักเรียนประสบปัญหาเป็นปัญหาระดับปานกลางทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพชำรุด หนังสือที่ต้องการค้นคว้าไม่มีในห้องสมุด เป็นต้น จากปัญหาที่นักเรียนพบนี้แสดงให้เห็นว่าจำนวนหนังสือที่มีอยู่ ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบตารางที่ 19 ความต้องการด้านการใช้หนังสือของนักเรียน กับปัญหาการใช้หนังสือในตารางที่ 13 แล้ว ปรากฏว่านักเรียนมีความต้องการให้ห้องสมุดจัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่องให้มีจำนวนมากพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวเหตุผลที่ว่า นักเรียนประสบปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดมีไม่เพียงพอ และห้องสมุดควรจัดหนังสือขึ้นขึ้นโดยเร็วหลังจากที่มีผู้มาค้นแล้ว และจัดเรียงหนังสือให้เป็นระเบียบสะดวกแก่การค้นหา ซ่อมหนังสือที่ชำรุดให้สามารถใช้งานได้

2. ปัญหาด้านการใช้วารสาร ปัญหาด้านการใช้วารสารที่นักเรียนประสบปัญหาเป็น ปัญหาระดับปานกลางทุกปัญหา ตัวอย่างเช่น วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด การค้นหาวารสาร ใช้เวลานาน ห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด เป็นต้น จากปัญหาที่นักเรียนพบว่า วารสาร ที่ต้องการไม่มีในห้องสมุดนั้น สอดคล้องกับการวิจัยของ สมชัย ยุติธรรม เรื่อง "การสำรวจ ห้องสมุด ศึกษาปัญหา ความต้องการ และทัศนคติของครูและนักเรียนที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยม วิสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2513" ซึ่งพบว่าวารสารส่วนใหญ่ชำรุด และจำนวนวารสารที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนปัญหาที่นักเรียนพบว่า ขาดคู่มือช่วย ค้นบทความ และการค้นหาบทความใช้เวลานานนั้น นักเรียนอาจจะไม่รู้จักรหัสค้น เพราะทาง ห้องสมุดได้จัดทำดัชนีวารสารเรียงรวมไว้ในตู้บัตรรายการ ดังนั้น ทางห้องสมุดจึงควรแนะนำ การใช้ดัชนีวารสารให้กับนักเรียน และนำวารสารใหม่ขึ้นชั้นให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

3. ปัญหาการใช้หนังสืออ้างอิง ปัญหาด้านการใช้หนังสืออ้างอิงที่นักเรียนประสบเป็น ปัญหาระดับปานกลางทุกปัญหา คือ หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย จำนวนหนังสืออ้างอิงไม่พอแก่ ความต้องการ หนังสืออ้างอิงมีไม่ครบชุด จำนวนหนังสืออ้างอิงภาษาไทยมีไม่เพียงพอ และ หนังสืออ้างอิงจัดเรียงไม่เป็นระเบียบค้นหายาก ซึ่งตรงกับความต้องการของนักเรียน (ตาม ตารางที่ 21) ที่ต้องการให้ห้องสมุดจัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบ และทางห้อง สมุดควรจัดหาหนังสืออ้างอิงที่ทันสมัยให้พอกับความต้องการของนักเรียน แต่ในปัจจุบันนี้หนังสือ อ้างอิงมีราคาแพง จึงเป็นปัญหาด้านการจัดซื้อ เพราะต้องใช้งบประมาณสูง

4. ปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ ปัญหาการใช้หนังสือพิมพ์ที่นักเรียนพบในระดับมาก คือ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป ส่วนปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ หาหนังสือพิมพ์ ฉบับใหม่อ่านยาก ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ และไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลัง การที่นักเรียน ประสบปัญหาไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกไป เนื่องจากเป็นระเบียบของห้องสมุดที่ไม่ให้ยืม หนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ออกไป จะให้ยืมเฉพาะฉบับย้อนหลังเท่านั้น ปัญหาที่นักเรียนพบว่าหนังสือพิมพ์ ฉบับใหม่อ่านยาก เนื่องจากสถานที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ นักเรียนอาจหยิบหนังสือพิมพ์ออกไปอ่านในบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือ ผู้ที่มาทีหลังจึงหาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่ไม่พบ และหนังสือพิมพ์ฉบับ ย้อนหลังนั้น ห้องสมุดจะเก็บไว้เพียง 1 เดือนเท่านั้น เนื่องจากสถานที่คับแคบ ทางห้องสมุดจึง ไม่สามารถเก็บหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับย้อนหลังไว้เป็นเวลานานได้ หลังจากเก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อน หลังไว้ 1 เดือนแล้ว ทางห้องสมุดจะตัดบทความสำคัญเก็บไว้ในรูปของกฤตภาค

5. ปัญหาด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ (เอกสารการประชุม รายงาน จุลสาร กฤตภาค ฯลฯ) นักเรียนประสบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ ระดับมาก คือ ไม่ทราบว่าจะต้องสรุป เก็บไว้ที่ไหน และไม่ทราบว่าจะต้องสรุปหรือไม่ ส่วนปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่ทราบวิธีหาเรื่องที่ต้องการ เอกสารถูกเก็บในชั้นปิดใช้ไม่สะดวก การเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือทำให้ยากแก่การค้นหา และเอกสารเก่าล้าสมัย การที่นักเรียนประสบปัญหาการใช้เอกสารอื่น ๆ นั้น เพราะว่าเอกสารอื่น ๆ ส่วนใหญ่ทางห้องสมุดจะจัดเก็บรวมกับหนังสือ นอกจากจุลสาร และกฤตภาคเท่านั้นที่จัดใส่แฟ้มใส่ตู้เหล็กแยกไว้ต่างหาก ซึ่งนักเรียนไม่เคยค้นเอกสารจากตู้บัตรรายการจะหาเอกสารเหล่านั้นไม่พบ นักเรียนจึงจำเป็นต้องถามบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ห้องสมุด

6. ปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุด นักเรียนประสบปัญหาด้านการใช้บริการห้องสมุดทุกปัญหาระดับปานกลาง คือ หาหนังสือและวารสารไม่พบ และหนังสือ และวารสารใหม่ขึ้นชั้นล่าช้า ทั้งนี้ เป็นเพราะว่านักเรียนต้องค้นเรื่องเพื่อทำรายงานพร้อมกันทั้งระดับชั้น หนังสือจึงไม่พอแก่การค้นหา ส่วนวารสารนั้นนักเรียนนิยมอ่านวารสารที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เช่น ดิฉัน แพรว สกุลไทย เป็นต้น ซึ่งวารสารเหล่านี้จะมีกำหนดออกที่แน่นอน เมื่อนักเรียนคนหนึ่งมาอ่านแล้วผู้ที่มาทีหลังจึงมาหาอ่านไม่พบ และวารสารใหม่นั้นทางห้องสมุดจะบอกรับจากร้านจำหน่าย ถ้าร้านมาส่งช้าวารสารก็จะขึ้นชั้นล่าช้า

ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

1. ความต้องการด้านการใช้หนังสือ นักเรียนมีความต้องการด้านการใช้หนังสือระดับมาก คือ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์ เรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือ จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง ให้มีจำนวนมากพอ และหนังสือที่มีผู้สงวนแล้วต้องนำขึ้นชั้นโดยรวดเร็ว มีบางชื่อที่ตรงกับข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ ให้เพิ่มปริมาณหนังสือทุกชนิด ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนที่ว่าจำนวนหนังสือและสิ่งพิมพ์ และขอบเขตของสิ่งพิมพ์ที่ครอบคลุมแขนงวิชาต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้น ทางห้องสมุดจำเป็นต้องสำรวจทรัพยากรห้องสมุดทุกสาขาวิชาอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อจัดหาให้ตรงกับความต้องการของนักเรียน และการนำหนังสือขึ้นชั้นทุกครั้งต้องจัดเรียงให้ถูกต้องสะดวกกับการค้นหา

2. ความต้องการด้านการใช้วารสาร นักเรียนมีความต้องการด้านการใช้วารสารระดับมาก คือ จัดหาวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น และทำรายชื่วารสารที่ห้องสมุด

รับใหม่แจ้งให้ผู้ใช้ได้ทราบ ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะของนักเรียนที่ให้มีวารสารใหม่ชื่อเรื่องมากขึ้น และให้มีเครื่องถ่ายเอกสารในห้องสมุด ซึ่งนักเรียนจะถ่ายเอกสารจากสิ่งพิมพ์ออกไปได้ ในกรณีที่ห้องสมุดไม่ให้ยืมสิ่งพิมพ์ออกนอกห้องสมุด โดยทางห้องสมุดต้องทำคู่มือแนะนำวิธีให้วารสาร และช่วยค้นหาความจากวารสารเพื่อให้นักเรียนได้ใช้วารสารอย่างถูกต้อง

3. ความต้องการด้านการใช้หนังสืออ้างอิง นักเรียนมีความต้องการใช้หนังสืออ้างอิงระดับมาก คือ จัดหาหนังสืออ้างอิงในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ส่วนความต้องการด้านอื่น ๆ เป็นความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง และทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด จะเห็นได้ว่านักเรียนมีปัญหา และมีความต้องการให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุดทุก ๆ ประเภท ดังนั้นทางห้องสมุดต้องปรับปรุง และจัดทำคู่มือการใช้ทรัพยากรห้องสมุดแต่ละประเภทให้นักเรียนได้ใช้อย่างถูกต้อง

4. ความต้องการด้านการใช้หนังสือพิมพ์ นักเรียนมีความต้องการใช้หนังสือพิมพ์ระดับมาก คือ ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้นและยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังจากห้องสมุดได้ กรณีที่บริเวณห้องวารสารและหนังสือพิมพ์ของห้องสมุดคับแคบ เมื่อนักเรียนเข้าไปอ่านหนังสือพิมพ์พร้อมกันหลาย ๆ คน นักเรียนจะมีความรู้สึกอึดอัด ดังนั้น ทางห้องสมุดจึงควรหาพื้นที่เพื่อขยายห้องวารสารและหนังสือพิมพ์ให้เพิ่มมากขึ้น

5. ความต้องการด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ นักเรียนมีความต้องการระดับมาก คือ จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้าและส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าความต้องการด้านการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนนั้นส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือการใช้ทรัพยากรแต่ละประเภททั้งสิ้น เพื่อเป็นการช่วยการค้นคว้าของนักเรียน และเป็นข้อมูลที่สำคัญที่ห้องสมุดจะต้องนำไปปรับปรุงการให้บริการทรัพยากรห้องสมุดแก่นักเรียน

6. ความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ นักเรียนต้องการระดับมาก ดังนี้ จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า จัดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า จัดหาที่นั่งให้เพียงพอติดตามทวงหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด ความต้องการระดับปานกลาง คือ แนะนำการใช้ห้องสมุด และแนะนำการอ่าน จะเห็นได้ว่าความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ นั้น เป็นความต้องการเกี่ยวกับการค้นคว้าทั้งสิ้น โดยเฉพาะการจัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า

ซึ่งเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่นักเรียนต้องการใช้ และทางห้องสมุดมองเห็นความสำคัญในการ นำข่าวสารข้อมูลใหม่ ๆ มาบริการให้กับนักเรียน แต่พื้นที่ของห้องสมุดมีน้อย จำเป็นจะต้องขยายพื้นที่ให้เพียงพอกับความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของนักเรียน

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้ทรัพยากรห้องสมุด ปัญหาและความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) จึงขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดบริการและการดำเนินงานห้องสมุดให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการจัดหา

- 1.1 จัดหาทรัพยากรให้ตรงตามความต้องการของนักเรียน และให้มีจำนวนฉบับมากพอกับการค้นคว้า
- 1.2 จัดหาเอกสารอื่น ๆ เช่น เอกสารการประชุม รายงาน จุลสาร ฯลฯ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า และจัดแยกเอกสารอื่นออกจากหนังสือเพื่อประโยชน์ต่อการค้นคว้าของนักเรียน

2. ด้านการจัดเก็บและคู่มือช่วยค้น

- 2.1 จัดเรียงหนังสือให้ถูกต้องตามระเบียบวิธีการจัดเรียงหนังสือบนชั้น
- 2.2 เอกสารอื่น ๆ เช่น จุลสาร และกฤตภาค จัดแยกใส่แฟ้มไว้ตามหัวเรื่องเรียงลำดับแฟ้มแต่ละหัวเรื่องไว้ในตู้เก็บเอกสาร
- 2.3 จัดทำคู่มือช่วยค้นวารสาร และทรัพยากรอื่น ๆ เช่น หนังสืออ้างอิง จุลสาร และกฤตภาค วางไว้ให้ผู้ใช้ได้เห็นอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาถึงการ ใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนสังกัดโรงเรียนสาธิต และนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา
2. ศึกษาทรัพยากรห้องสมุดเกี่ยวกับประเภท หมวดวิชา และจำนวนของทรัพยากรห้องสมุด เปรียบเทียบกับหลักสูตรและการใช้ของนักเรียน เพื่อจะได้จัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จินตนา กระแสชัย. ปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อเขียนตำราของคณาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จวีร์ อุกุภรัตน์. การประเมินผลการอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2512-2519. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- ณรงค์ บ่อมขุนเผา. เอกสารคำสอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2530.
- ณิศา สวัสดิ์สรณ์. การสำรวจการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- ธาดาศักดิ์ วัชรปรีชาพงษ์. การเลือกและจัดหาทรัพยากรห้องสมุด. กรุงเทพฯ : บุรณาสาลี, 2527
- นवलลอบ ไชยมงคล. การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด เพื่องานเขียนและงานวิจัยทางการแพทย์ ของคณาจารย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- นุชรี ตรีโลจน์วงศ์. การเลือกและจัดหาวัสดุห้องสมุด. มหาสารคาม : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. "ห้องสมุดโรงเรียนสมัยใหม่กับการพัฒนาการเรียนการสอน"
วารสารบรรณศาสตร์ 3 (กรกฎาคม 2523) : 16-25
- ประยงค์ วัฒนกิจจรรย์. การพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด : การเลือก การจัดหาหนังสือและวัสดุ. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- พรศรี ศรีอัฐภากร และ ยุวดี วัฒนานนท์, บรรณาธิการ. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สามเจริญพาณิชย์, 2529.

- พะวงพิศ เทียนทิม. ปัญหาการใช้วัสดุการสอนในห้องสมุดกลางของคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- พันทิพา เมฆบูรณ์. การใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.
- พลสุข น้าสนีย์. การใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์ด้านสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2527.
- เพ็ญแข พุ่มศิริ. การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- แม่กมาส ชวลิต. "การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน" ใน บรรณารักษ์ ชุตครุมัธยม. หน้า 5.
พระนคร : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2511.
- รัญจวน อินทรกำแหง. การบริหารงานห้องสมุดโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช,
2517.
- รัตพร ชังธาดา. การดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองโรงเรียนรัฐบาล
กรมวิสามัญศึกษาในสวนกลาง ปีการศึกษา 2512. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2513.
- วราภรณ์ ภูเี่ยม. การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของคณาจารย์วิทยาลัยครูยะลาเพื่อการสอน.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- วิชัย รักกุล. การศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุดและความสนใจในการเลือกอ่าน
ของนักเรียนโรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม จังหวัดพระนคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515.
- ศรีวรรณ ยอดนิล. การใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานวิจัยและงานเขียนด้านวิชาการของคณาจารย์
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- สมชัย ยุติธรรม. การสำรวจห้องสมุด ศึกษานักศึกษา ความต้องการ และทัศนคติของครูและ
นักเรียนที่มีต่อห้องสมุดโรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา
2513. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514.
- สรชัย พิศาลบุตร. เทคนิคการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย กรุงเทพมหานคร :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุจิตรา เฟื่องวรรณะ. การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดเพื่องานวิจัยและการเขียนของ
อาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

อัมพร ทีชะระ. ต้นท่วิชาการบรรณารักษศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

- Ashoor, Mohammed-Saleh Jamil. "A Survey of User's Attitude Toward the Resources and Services of Three Universities Library in Saudi-Arabia," Dissertation Abstracts International. 39 (February 1979) : 4567A.
- Becker, Dale Eugene. "Social Studies Achievement of Pupils in Schools with Libraries and Schools without Libraries", Dissertation Abstracts 31 (May 1970) : 2411.
- Ducat, Mary Peter C. "Students and Faculty Use of Library in Three Secondary Schools", Dissertation Abstracts 21 (October 1960) : 909A-910A.
- Harrod, Leonard Montague. The Librarians' Glossary and Reference Books. 4th ed. London : Andre Deutsch, 1977.
- Jay, Hilda Lease. "Increasing the Use of Secondary School Libraries as a Teaching Tool", Dissertation Abstracts 31 (November 1970) : 2413A.
- Lolley, John Louis. "Use of Instructional Resources by Community Junior Callege Occupational Instructors", Dissertation Abstracts 30 (September 1978) : 1172A.
- Meyer, Floyd R. Library Facilities and Services in Nebraska Secandary Schools Accredited by the North Central Association. Dissertation Abstracts 17 (November 1957) : 2619A.
- Osiobe, Achavweeko Stephen. "Use of Information Resources by Faculty and Students in Nigerian Medical School", Dissertation Abstracts Internationa. 45 (November-December 1984) : 1562A-1563A.
- Rzasa, Phillip V. and John H. Moriarty. "The Types and Needs of Academic Libray Users : A Case Study of 4, 868 Responses, College and Research Libraries. 31 (November 1970) : 403-408.

ภาคผนวก

ส
จุฬา

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ

1. เพศ
  - ชาย
  - หญิง
2. ระดับชั้นที่เรียน
  - ม. 4
  - ม. 5
  - ม. 6

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ห้องสมุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. วัตถุประสงค์ในการใช้ห้องสมุด
  - เพื่อรายงาน
  - เพื่อเตรียมตัวสอบ
  - เพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อน
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
2. ความถี่ในการใช้ห้องสมุด
  - ใช้ทุกวัน
  - ใช้มากกว่า 1 ครั้งใน 1 สัปดาห์
  - ใช้สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
  - ใช้มากกว่า 1 ครั้งใน 1 เดือน
  - ใช้เดือนละ 1 ครั้ง
  - ไม่แน่นอนแล้วแต่สถานการณ์ของการเรียนการสอน
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

3. ท่านใช้ห้องสมุดเมื่อใด
- ช่วงเช้าก่อนเข้าเรียน
ช่วงพัก 10 นาที
เวลาพักกลางวัน
เมื่อมีชั่วโมงว่าง
ช่วงเย็นหลักเลิกเรียน
อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
4. ท่านทราบวิธีใช้ห้องสมุดโดยวิธีใด
- เคยเรียนวิธีการใช้ห้องสมุด
ลองใช้ด้วยตนเอง
ถามจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
บรรณารักษ์แนะนำ
อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____
5. ท่านมีวิธีค้นหาทรัพยากรห้องสมุดโดยวิธีใด
- ดูจากรายชื่อหนังสือและเอกสารที่ห้องสมุดจัดไว้
ค้นจากตู้บัตรรายการ
ถามเจ้าหน้าที่ห้องสมุด
ขอให้บรรณารักษ์ช่วยค้นหา
เดิมหาตามชั้นหรือตู้ที่เก็บทรัพยากรห้องสมุดที่ต้องการ
อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ทรัพยากรห้องสมุด

ก. ความหมายของคำที่ใช้

1. ทรัพยากรห้องสมุด หมายถึง หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสาร และกฤตภาค

2. หนังสืออ้างอิง หมายถึง หนังสือที่ให้เรื่องราวและข้อเท็จจริง ส่วนมากอนุญาตให้ใช้ภายในห้องสมุดเท่านั้น เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือรายปี เป็นต้น

3. จุลสาร หมายถึง สิ่งพิมพ์ที่เป็นแผ่นพับ หรือมีความยาวตั้งแต่ 1-48 หน้า และมีคุณค่าในระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ส่วนใหญ่เป็นสิ่งพิมพ์จากหน่วยราชการ องค์กร สถาบัน และสมาคมต่าง ๆ ใส่แฟ้มเรียงตามหัวเรื่อง ในตู้เหล็กมีลิ้นชัก

4. กฤตภาค หมายถึง บทความสำคัญ ๆ ที่คัดจากหนังสือพิมพ์ หรือวารสาร เพื่อเก็บไว้ใช้ประกอบการค้นคว้า เก็บไว้เป็นหมวดหมู่หรือประเภท อาจเย็บเล่มไว้ หรือติดกระดาษแข็งเข้าแฟ้มเก็บไว้ตามหัวเรื่อง

ข. คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ในการตอบแบบสอบถามส่วนนี้ ได้กำหนดปริมาณในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดดังนี้

มากที่สุด	หมายความว่า	ใช้มากกว่า	12	เล่ม/เดือน
มาก	หมายความว่า	ใช้	10 - 12	เล่ม/เดือน
ปานกลาง	หมายความว่า	ใช้	7 - 9	เล่ม/เดือน
น้อย	หมายความว่า	ใช้	4 - 6	เล่ม/เดือน
น้อยที่สุด	หมายความว่า	ใช้	1 - 3	เล่ม/เดือน

1. ท่านใช้ทรัพยากรห้องสมุดมากน้อยเพียงใด และมีความเพียงพอหรือไม่
(โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือ และตอบเฉพาะประเภทที่เคยใช้เท่านั้น)

ประเภททรัพยากรห้องสมุด	ปริมาณการใช้ต่อเดือน					ปริมาณของทรัพยากรห้องสมุด	
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ
หนังสือภาษาไทย							
หนังสือภาษาอังกฤษ							
หนังสืออ้างอิงภาษาไทย							
หนังสืออ้างอิงภาษาอังกฤษ							
วารสารภาษาไทย							
หนังสือพิมพ์ภาษาไทย							
หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ							
จุลสาร							
กฤตภาค							
อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____							

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. จากประสบการณ์ของท่าน โปรดให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับ หนังสือ สาขาวิชาต่าง ๆ ของห้องสมุด ในด้านความเพียงพอ และความทันสมัย โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบ (โปรดตอบเฉพาะสาขาวิชาที่ท่านเคยใช้เท่านั้น)

หมวดวิชา	ความเพียงพอ		ความทันสมัย	
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ทันสมัย	ไม่ทันสมัย
หนังสือรวมเรื่อง				
จิตวิทยา				
ศาสนา				
สังคมศาสตร์				
ภาษาศาสตร์				
คณิตศาสตร์				
วิทยาศาสตร์				
ศิลปกรรมและการบันเทิง				
วรรณคดี				
ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์				

ส
จุฬา

ตอนที่ 4 ปัญหาต่าง (โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องแสดงความมากน้อยของปัญหาที่ท่านประสบ)

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>1. <u>ปัญหา</u>ในด้านการใช้หนังสือ</p> <p>หนังสือที่ต้องการค้นหา ไม่มีในห้องสมุด ใช้เวลามากในการค้นหาหนังสือแต่ละเล่ม หนังสือที่ต้องการมีน้อยเล่ม ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหนังสือที่ต้องการ หนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดล้าสมัย หนังสือที่ต้องการอยู่ในสภาพที่ชำรุด ห้องสมุดจัดแยกหนังสือไว้ไม่สะดวกแก่การใช้ ชื่อหนังสือไม่บอกเนื้อหาในเล่ม หนังสือเรียงไว้บนชั้นสับสนยากแก่การค้นหา หนังสือเล่มที่ต้องการมีผู้อื่นยืมไป หนังสือภาษาไทยมีไม่เพียงพอประกอบการค้นหา ไม่ทราบวิธีค้นหาหนังสือเล่มที่ต้องการ หนังสือที่ต้องการใช้มีแต่บัตรรายการหาตัวเล่มไม่พบ อื่น (โปรดระบุ)</p>					

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>2. <u>ปัญหาในด้านการใช้วารสาร</u></p> <p>ไม่ทราบวิธีค้นวารสารฉบับที่ต้องการ ไม่ทราบวิธีค้นหาบทความที่ต้องการจากวารสาร วารสารฉบับที่ต้องการ ไม่มีในห้องสมุด วารสารชื่อที่ต้องการมี ไม่ครบทุกฉบับ ห้องสมุดไม่ให้ยืมวารสารฉบับล่าสุด บทความในวารสารถูกตัดฉีก การค้นหาบทความในวารสารต้องใช้เวลานาน ขาดคู่มือช่วยค้นหาบทความจากวารสาร วารสารภาษาไทยมีไม่เพียงพอประกอบการค้นคว้า วารสารสูญหาย การจัดเรียงวารสารในห้องสมุด สับสนยากแก่การค้นหา ห้องสมุดนำวารสารใหม่ออกล่าช้า การค้นหาวารสารฉบับล่วงหน้าต้องใช้เวลา มาก อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____</p>					

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>3. <u>ปัญหา</u>ในด้านการใช้หนังสืออ้างอิง</p> <p>ไม่ทราบวิธีค้นหาเรื่องที่ต้องการจากหนังสืออ้างอิง หนังสืออ้างอิงเก่าและล้าสมัย จำนวนหนังสืออ้างอิง ไม่พอแก่ความต้องการ ไม่ทราบวิธีใช้ตรรกชนี้ค้นหาเรื่องราวจากหนังสืออ้างอิง หนังสืออ้างอิงที่ต้องการผู้อื่นกำลังใช้ จำนวนหนังสืออ้างอิงภาษาไทยมีไม่เพียงพอ หนังสืออ้างอิงมีไม่ครบชุด หนังสืออ้างอิงที่ต้องการชำรุด หนังสืออ้างอิงจัดเรียงไม่เป็นระเบียบ ค้นหายาก อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____</p>					
<p>4. <u>ปัญหา</u>การใช้หนังสือพิมพ์</p> <p>ไม่มีหนังสือพิมพ์ชื่อเรื่องที่ต้องการ ไม่เก็บหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังไว้บริการ ที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์คับแคบ หาหนังสือพิมพ์ฉบับใหม่อ่านยาก เนื่องจากมีผู้ใช้นำไปอ่านตามที่ต่าง ๆ ไม่สามารถยืมหนังสือพิมพ์ออกนอกห้องสมุด อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____</p>					

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>5. <u>ปัญหาในด้านใช้เอกสารอื่น ๆ เช่น</u> <u>เอกสารการประชุม รายงาน</u> <u>จุลสาร กฤตภาค</u></p> <p>ไม่ทราบว่าห้องสมุดมีหรือไม่ ไม่ทราบว่าห้องสมุดเก็บไว้ที่ไหน ไม่ทราบวิธีหาเรื่องที่ต้องการจากเอกสาร เอกสารถูกเก็บไว้ในชั้นเปิดไม่สะดวกในการใช้ การจัดเก็บเอกสารรวมไว้กับหนังสือ ทำให้ยากแก่การค้นหา เอกสารเก่าล้าสมัย อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____</p>					
<p>6. <u>ปัญหาการใช้บริการของห้องสมุด</u></p> <p>ไม่ทราบวิธีใช้บัตรรายการ บัตรรายการเรียงไว้สับสน ข้อความในบัตรรายการไม่ชัดเจน บัตรรายการอัดแน่นเกินไป หนังสือและวารสารใหม่ขึ้นชั้นล่าช้า บริการยืมล่าช้า จำนวนที่นั่งในห้องสมุดมีไม่เพียงพอ</p>					

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
หาหนังสือและวารสารไม่พบ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดไม่เต็มใจให้บริการ ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					

ตอนที่ 5 ความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด

1. โปรดระบุสาขาวิชาที่ท่านต้องการให้ห้องสมุด จัดหาทรัพยากรห้องสมุด 3 สาขาวิชาเพื่อเป็นแนวทางในการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด โปรดเรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย

- 1.1 _____
- 1.2 _____
- 1.3 _____

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ท่านมีความต้องการในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้
เพียงใด โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความต้องการ

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>1. <u>ความต้องการในด้านการใช้หนังสือ</u></p> <p>บริการรวบรวมบรรณานุกรมหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ จัดหาหนังสือแต่ละชื่อเรื่อง ให้มีจำนวนมากพอ หนังสือที่มีผู้ส่งคืนแล้วต้องนำขึ้นชั้น โดยรวดเร็ว จัดเรียงหนังสือบนชั้นให้เป็นไปตามระเบียบ วิธีการจัดเรียงหนังสือ มีการค้นหารายชื่อหนังสือด้วยคอมพิวเตอร์</p>					
<p>2. <u>ความต้องการในด้านการใช้วารสาร</u></p> <p>ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วารสาร ให้คู่มือช่วยค้นบทความจากวารสารมาอยู่บริเวณเดียวกับ ตัวเล่มวารสาร ทำรายชื่อวารสารที่ห้องสมุดรับใหม่แจ้ง ให้ผู้ใช้ได้ทราบ จัดหาวารสารในสาขาวิชาที่ต้องการให้มากขึ้น ให้ยืมวารสารเย็บเล่มออกนอกห้องสมุด</p>					

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>3. <u>ความต้องการในด้านการใช้หนังสืออ้างอิง</u></p> <p>ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสืออ้างอิง จัดหาหนังสืออ้างอิงเพิ่มขึ้น ทำบรรณานุกรมหนังสืออ้างอิงที่มีในห้องสมุด จัดเรียงหนังสืออ้างอิงบนชั้นให้เป็นระเบียบ</p>					
<p>4. <u>ความต้องการในด้านการใช้หนังสือพิมพ์</u></p> <p>ขยายบริเวณที่นั่งอ่านหนังสือพิมพ์ บอกรับรายชื่อหนังสือพิมพ์เพิ่มมากขึ้น บอกรับจำนวนฉบับของแต่ละรายชื่อเพิ่มมากขึ้น ยืมหนังสือพิมพ์ฉบับย้อนหลังออกจากห้องสมุดได้</p>					
<p>5. <u>ความต้องการในด้านการใช้เอกสารอื่น ๆ</u></p> <p>จัดบริการแนะนำการใช้ทรัพยากรห้องสมุด มีที่นั่งเฉพาะเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้า ส่งข่าวสารห้องสมุดไปตามระดับชั้นต่าง ๆ</p>					

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหา	ระดับของปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>6. <u>ความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการต่าง ๆ</u></p> <p>จัดหาคอมพิวเตอร์ช่วยการค้นคว้า</p> <p>จัดบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า</p> <p>แนะนำการใช้ห้องสมุด</p> <p>แนะแนวการอ่าน</p> <p>จัดหาที่นั่งให้เพียงพอ</p> <p>ติดตามทางหนังสือจากผู้ที่ยืมไปเกินกำหนด</p>					

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาว นพรัตน์ ปาลศรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาการศึกษาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เมื่อปีพุทธศักราช 2520 สำเร็จปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบรรณารักษศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีพุทธศักราช 2535 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ระดับ 7 สังกัดภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปฏิบัติงานในหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย